

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv11i13

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 11 Issue 13
June 1929

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 11, Iss. 13)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

הערעב'הייט

טרייטער פון מלח
לענדער, פארטיי
נישט טייל, און די
וועלט וועט זיין
טייטשע

בנימין זאב
לשון אמת
(1910, 21, 18)
19 מיי 1929
קייט וועט זיין
שטערק, און וועט
זיין נישט שטארק.

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידס נארמענט ווארקערס יוניאן

Vol. XI. No. 13

New York, Friday, June 7, 1929

פרייטאג, 7טער יוני, 1929

PRICE 3 CENTS

יוניאן און מאנופעקטורערס קומען צו קיין פארשטענדיגונג

סאב-קאמיטע פון ביידע צדדים וועלען ווייטער פארהאנדלען. — לעצטע קאנפערענץ
קומענדיג דינסטאג. — אלטער אנרימענט פארלענגערט אויף נאך א וואך צייט

די אפיציעלע ערעפערונג פון דער יוניאן הויז

מיר זיינען זעהר צופרידען וואס די
נעמט פון אונזער יוניאן האט, וועלכע
האבען דאס פארבראכט דעם דעקאריי-
שאנדע וויסער, זיינען צוועקמאכענדיג
זעהר צופרידען.

דאס וועטער איז געווען ווי געוואונ-
שען. די זון האט געשיינט 4 פולע טעג.
ווען די נעמט האבען זונטאג אונטער פאר-
לאזען די יוניאן-הויז האבען זיי זיך גע-
פילט געזונט און פריש.

דאס ארטיסטישע וועלטלעך אין יוניאן
האט דאס זיך געפילט ווי א פיש אין
וואסער. דער צערשטרייאונגס-און דאס
מאטשער סטער איז געווען אין דער
בעסטער שטימונג און דער עולם האט פון
זיי גענוסעוואלען. דאנערשטאג אונטער
האבען זיך אלע נעמט און אונגעשטעלטע
מאטש געווען אויף א לוסטיגען וועג.
באלא צו דער געלענענדיג פון דעם זיג
פון דער בריטיש ליגא פארטיי.

פרייטאג אונטער איז פארנעמט א
פינע פארשטעלונג פון בערנארד שאווא-
קאמערע, "דאס ענד דעי מען", און
שבת איז פארנעמט א גאלדענע קאנפערענץ
(שלום אויף זייט 8).

די לעצטע קאנפערענץ צווישען דער יוניאן און דעם אינדאסטריעל
קאונסיל, האט זיך ווידער געענדיגט מיט גארניט.
די באלעבאמטע זיינען געבליבען שטאל און אייזען ביי דעם ווערענדיגן
און נישט געוואלט גאנצענע קיין איינציגע פון דער יוניאן'ס געווענענע און
באשיידענע פארענדיגן.

די יוניאן ווידער האט מיט רעכט נישט געוואלט הערען און דענקען פון
די גענען-פארענדיגן, וואס די באלעבאמטע האבען געוואלט ארויסצושטעלען
צו דער באנייאונג פון אנרימענט.
שטיק ארכיט און שבת ארכיט ווערענדיג דעם סיואן פאר "סינגעל פעי-
פארלאמענט זי".

דער אפטייט קומט מיט'ן עסען. — זאגט א גלייכווערסעל.
די באלעבאמטע האבען זיך אויף פערנענענען מיט'ן דיסטאנצירט
רעכט, אז דער האט אי זיך שוין אויפגעריסען געווארען און זיי פארלאנגען
איצט שטיק-ארכיט און שבת ארכיט צו שטילען ווערענדיג האבענדיג אפ-
מיטען.

די יוניאן האט זיך אבער געענעמערט רוחניג און ענטשלאסען, אז זיי
קענען שטילען ווערענדיג אפטייט מיט וואס ווערענדיג געלומט, אבער די
יוניאן וועט נישט ערלויבען אז זיי זאלען דאס מאן מיט'ן סאד און בלוט פון
דעם קלאקמאכער'ס פלייש און ביינער — אויפ'ן חשבון פון די ארימע פרויען
און אומשולדיגע קינדער פון די מענער און פאטערס, וואס שאפען די רייכ-
טימער פאר די באלעבאמטע און דער אינדאסטריעל.

און טראץ דעם וואס ביידע צדדים האבען זיך נישט געקאמט איינציגען
אויף קיין איינציגע פון דער יוניאן פארענדיגן און אויף די גענען-פארענ-
דיג פון די באלעבאמטע, האבען די באלעבאמטע פארנעמטענען נאך א
קאנפערענץ.

די יוניאן האט פארשטאנען ווער כונה, און זי האט צוגעשטימט צו נאך
א קאנפערענץ. אכטוואל זי איז איבערצייגט, אז עס וועט דערפון נאך נישט
ארויסקומען און אז דער ספרייט איז שוין איצט אן אומפארטייליכע וואך.
די באלעבאמטע שרעקען זיך פאר דער עפענמליכער מיינונג און ווילען
(שלום אויף זייט 8)

קאמוניסטישע סקעכס וועלען האבען סולדעס סוף — זאגט פרעזידענט שלעזינגער

גלייך נאך דער פארלעצטער קאנפער-
רענץ מיט דעם אינדאסטריעל קאונסיל,
האט ברודער דובינסקי באזוכט דעם פרע-
זידענט פון דער אינטערנעשאנאל און
זיך מיט איהם באראטען ווענען דער שטע-
לונג וואס די יוניאן זאל געהען צו דער
נייגעשאפטער לאגע אין דער אינדוס-
טריע און אין דער יוניאן, נאך דעם ווי
די מאנופעקטורערס האבען זיך ווידער
ענטוואלט גאנצענע די פארענדיגן פון
דער יוניאן.

עקסינג פרעזידענט דובינסקי האט
גלייך נאך זיין צוריקקומען דערנעבן,
אז ברודער שלעזינגער איז פולשטענדיג
איינפארשטאנען מיט דער האלטונג פון
דער קאנפערענץ קאמיטע, און האט אויס-
געדריקט די האלטונג, אז די יוניאן וועט
באשטימט אויסקעמפען די געווענענע פא-
רענדיגן.

ווען שלעזינגער האט זיך דערוואוסט
פון דובינסקי'ן ווענען דעם גרויסע ער-
פאלג פון שטארקערמאן מיט'ן, איז ער
ממש באנייטערט געווארען פאר פרייד.
ער האט זיך געפרייט, וואס די קלאקמאכ-
ער פארשטענען ווערענדיג לאגע, און אז זיי
פארשטענען זיך צו באנייטערען פאר א
קאמפ, וואס וועט דארפן ענטשליסען אי-
בער ווערענדיג בורל.

וואס אונטערנעמט די קאמוניסטישע
סקעכס איידעשענטי און איהר שטיליכע
טעמטיקייט, האט שלעזינגער געזאגט, אז
ער איז איבערצייגט, דאס די יוניאן וועט
איבער זיי פונקט צוויי זיגען, ווי איבער די
באלעבאמטע, און אז זיי וועלן האבען דעם
זעלבען מיאוס'ן סוף, וואס סולדעס האט
געהאט.

ווען מיר געהען צום דרוק ערמאנערען
מיר, אז פרעזידענט שלעזינגער איז און
געקומען קיין ניו יארק און אז ער וועט דא
בלייבען עטליכע טעג.

דזשיינט נאדאר ארגאניזירט מאמע מיט'נען פאר'ן נארינט פון דער אנרימענט קאנפערענץ

עקסינג פרעזידענט דובינסקי און דזשענעראל מענערדזשער נאגלערס באריכט ווערט אויפגענו-
מען מיט איינשטימיגער צופרידענהייט. — יוניאן פארערט אויף צו קומען מיט קאמפליינטס
אין די יוניאן אפיסעס. — דזשיינט נאדאר באשליסט צו שיקען א באדייערונגס מעלדעגרא-
מע צו מאריס זינגאן, וועלכער האט דורכגעמאכט א שווערע אפעראציע אויף אן אלטער.

שונאם זאלען פון דער הויט ארויס-
שפרינגען.

דזשענעראל מענערדזשער איז דאך נאך
לער האט אויסגעדיקט די אמטלע שטי-
מונג פון דער גאנצער דזשיינט נאדאר
און פון אלע ארכיטער אין טרייד, ווען
ער האט געזאגט, אז איהם אינטערעסירען
מער די סטרייק-פארברייטונגען, ווי די
קאנפערענצען מיט די באלעבאמטע.

אין דער דאזיגער ריכטונג איז אויך
געגאנגען וויין גאנצע רעדע. ער האט
באריכטעט ווענען אלע סטרייק-פארבר-
רייטונגען און אפערירט צו אלע באדאר-
פעמבערס צו מאן ווער פליכט, און מער
ווי די פליכט הייסט, פאר'ן גרויסען בא-
פרייאונגס-קאמפ וואס עס ערווארטעט
איצט אלע קלאקמאכער.

עקסינג-פרעזידענט דובינסקי האט
פאר דער באדאר גענוי געשלידערט דעם
פארלויף פון דער לעצטער קאנפערענץ
מיט דער אינדאסטריעל קאונסיל. ער
האט גענוי ערלערט, פארוואס די יוניאן
האט צוגעשטימט צו נאך א קאנפערענץ
(שלום אויף זייט 8).

דער לעצטער קאנפערענץ וואס דארף פאר-
קומען קומענדיג דינסטאג, צווישען דער
יוניאן און דעם אינדאסטריעל קאונסיל,
זינע קאנפערענצן וועט זיכער שוין
זיין די לעצטע קאנפערענץ מיט די בא-
לעבאמטע, און די יוניאן וועט גלייך דאר-
פון באנענענען די פארענדיגטע לאגע,
וואס וועט ענטשטעהן נאך ריזער באר-
טונג.

גלייך נאך די מאס-מיטינגען וועט
דורכגעפיהרט ווערען דער סטרייק-רעפער-
רעגורם. אויפ'ן מאס-מיטינג וועלען די
מיטגלידער געוואהר ווערען, ווי אזוי דער
רעפערענדום וועט דורכגעפיהרט ווערען.
דינע מיטינגען מוזען זיין א גרויסער ער-
פאלג און די באנייטערונג און קאמפ-
גרייטקייט וועט נאך מוזען איבערשטיי-
נען די ענטוואסטישע מיטינגען פון אונ-
זער שטארקשטעלייט און פון די קלאק-
מארייטאט.

דינע מיטינגען וועלען געבען דעם מאן
צום קאמפ, און ריזער מאן וועט מוזען
אפהאלטען אין באנען קלאקמאכערס
צווישן שטארק און מארייטאט, אז אלע יוניאן

דער מיטוואך-דינער מיטינג פון דער
ניו יארקער דזשיינט נאדאר האט בא-
שלאסען, צו ארגאניזירען גרויסע מאס-
מיטינגען פאר די קלאקמאכער, וואו עס
זאל אפגענעבען ווערען דער באריכט פון

באגריסונג צו דער ליגא פארטיי אין ענגלאנד

די דזשענעראל עקספוזיטיוו באדאר פון
אונזער אינטערנעשאנאל האט ארויסגע-
שיקט פאלגענדע מעלדעגראמע צו דער ברי-
טיש ליגא פארטיי:

מיר זיינען פול מיט פרייד איבער
איינער גרויסען וועג. עס איז געקומען די
צייט, ווען דער ארכיטער קלאס, וואס
שאפט די רייכטימער פון דער וועלט זאל
אויך האבען די דעה איבער זיי. מיר הא-
פן, אז די ארכיטער פון אמעריקא ווע-
לען פון איין לערנען און איין נאכמאכען.
ב. שלעזינגער
פרעזידענט.
א. באדאר.
סעקרעטאר.

א. ג. א. י.
א. ג. א. י.

די "ליגא פארטיי" אין ענגלאנד
האט פון אלע עסען וועלט ערהאלטען בא-
גריסונגען צו איהר גרויסען זיגען. וואס
זי האט אפגעוואלטען ביי די לעצטע ווא-
לען צום פארלעסטענעם.

צווישען די מוזענדיגער מעלדעגראמען
וואס זי האט ערהאלטען פון אלע ארכי-
טער ארגאניזאציעס אויף דער וועלט, גע-
פינט זיך פילע מעלדעגראמישע געוואל-
דיגע פון אמעריקאנער ארכיטער אונטער
נייטעזעס. די ערשטע ארכיטער אונטער
נייטעזעס, וואס האט ארויסגעשיקט א גרו-
סלאזיע פון אמעריקע צו מערדנאלד'ן
איז געווען דער סטרייד און ליגא פארטיי
פיל פון דער א. ג. א. י. אין ניו יארק
סיטי.

(שלוש פון זייט 1).

גרויסע אומציע פאר פרעזידענט שלעזינגער.

ווען ברודער מילער, דער משערמאן פון לימסקי און שלאסבערג'ס שאפ, האט גלייך אויפ'ן ארט פארגעשלאגען צו ווינשען דעם פרעזידענט פון דער אינערענעשאנאל א שטעלען געזונט ווערען און צוריקקער צו דער יוניאן-פיהרונג, איז דער אויסדרוק פון פארטרוען צו שלעזינגער'ן פארוואנדעלט געווארען אין א ריזענדער אוואציע פאר'ן פרעזידענט פון דער גאנצער יוניאן. הערליכע באגייסטערונגס-צענען זיינען אויך פארגעקומען ווערענד דובינסקי'ס גלענצענדער רעדע, און נאכ'ן אננעמען די סמייק-רעזאליציע.

עס איז אמת, — האָט דובינסקי ווירט
שטענדיג געזאָגט, — אז דער נענערטל סטרייק
זיין 1926 איז פאַרלוירען געשאַנען דורך
דעם שולד פון די קאָמוניסטען און אז די
קאָמוניסטישע צושטעלער זיינען אַ סך
פּוילישע און רעס אינאיינעם פּרעזירעניען
דעם מאַנר פון די אַרבייטער. די הויפט-
שולד פאַר די אינאיינעם איבען מאַכען
בעזע דעם ריכטיגער וועג.

זווי לאַנג ווי אַרבייטער אין מאַס
קענען מירא פאַר דעם שווער פון דעם
שטודעם וועגן הענגט איבער ווערען
זענען זיי נישט אַפּטווען די באַליבט

(6) מן די באקענטסטעס זאלען זיך
קענען באנוצען מיט'ן דיסטשארדזש
דעמב בלויז איין מאל אין צוויי יאָהר.
(7) מן דער פראצעסס פון אַרבייט

גלייך נאכדעם איז אויך דורך אן איינ-
שטימיגען אויפשטעהן אָנגענומען געוואָר-
ען די סטרייכדעזאָלוציע, וואָס די לע-
ער קענען געפינען אויף דער ערשטער
זייכע.

עוונתן, — האם נאלער נעזאנט, —
 יו די פאדערונג צו בארעניצען דאס
 יצטיגע ריכטשארדזש רעכט, וואס פאר
 אפט די געזעצטע צווישן אים און

י' ניו יארקער קלאוק און דרעם
קאמערס אין זייער נייער
היים.

די אידישע אנריקלסוואר
(בראדער קריזל) פאמיליע

Jewish Agricultural Society, Inc.
301 E. 14th Street. New York City

שלייבט אדער קומט פערזענליך.
פען טעגליך אויסער שבת — פון 9 ביז 1
זונטאג — ביז 1 אונטער.

Jewish Agricultural Society, Inc.
301 E. 14th Street. New York City

פלאניאט

(נאָטיצען פון אַ
זשורנאַליסט)

פון על עס.

באשולדיגט געווארען אין „פלאניאט“ —
און מעהר פון אלעמען שעקספיר. אויב
מען זאל גלויבען די „רעסעקטיווס“ האָט
ער, שעקספיר, אלע זיינע טראגעדיעס
און קאמעדיעס „פלאניאט“ עתעץ פון
אלטע ענגלישע אָדער איטאַליענישע
מעשה-ביכלאך, און פונדעסטוועגן איז
די ענגלישע אומה שטאַלץ, און מען
שטאַלץ זיין, אויף דיווען „פלאניאטאָר“.
און צום הונדערטסטען מאל נעהמען
די ליטעראטור-פאַרשער ערנסט האַנדלען
די פראגע: וואָס איז אַזוינס „פלאניאט“?
ער ווערט אָנגעוויזען אויף דעם, אַז
ניט דער רויהער מאטעריאל איז וויכטיג
אין אַ ווערק. פיעל וויכטיגער איז די
באַרבייטונג, די פאַרם, דורך יועלכער
דאָס ווערק באַקומט דעם אמת'ען תיכּון.
עס ווערט באַמערקט, אַז דער מאָד-
דערנעם זשייטשטעלער, וועלכער איז
אָנגעוואפּט מיט קולטור פון פאַרשידענע
קוואַלען, איז אין אַ געוויסען זינען אַ
„פלאניאטאָר“, אומבאַוואוסט פאַר זיך
אַליין.
עס ווערט באַמאַנט, אַז אַריינלעג
דענקער, וועלכע זאָגען אַן אייגענע, אַ ניי
וואָרט, זיינען פאַראַן זעהר ווייניג, איר
נער אין אַ מדינה (און ניט אין אלע
מדינות געפינט איהר איהם). די איר
בעריגע שרייבער באַהאַנדלען אלטע איר
דעזען אין אַ נייער פאַרם.
דעריבער דאַרף דער נאַנצער טימעל
וועגען „פלאניאט“ באַמאַנט ווערען
אַלס „סאָנאַדאַל“ מצד די „ליטעראַרישע
דעמאָקראַטן“, וועלכע פאַרניגען ניט דעם
ערפאַלג, וואָס אַ שרייבער האָט זיך
ערוואָרבען.

איז דער עקאמינערס יוניאן לאקאל 82

מער שטימט איהר מאָרענע ניט איין מיט
געוויסע זאכען, וואָס קומען פון זיי אַלס
אַן אָרדער, אַ „ביט פאַ סעמ“, — ווערט
איהר גלייך פאַרשריען אַלס פאַרדעמער
און פאַרזאָקאטאָר, און וואָס ניט? און
דאָס קומט אייך בלויז דערפאַר וואָס איהר
ערלויבט זיך צו האָבען אייער אייגענע
מינינג. נו, קען נאָר איצט זיין אַ פאַר-
נע וועגען האָבען וואָס צו טאָן מיט אַזוי
נע חברה? מיר דאַרפֿען נאָר אין זינען
האָבען איין זאך: אַז מיר זיינען איצט
פאַר אַ גרויסער מלחמה, און מיר מוזען
דעם סטרייט געווינען אונטער אלע אונז
שטענען!
ווען דער שטערמאן איז פאַרמיט גע-
וואָרען מיט זיין רעדע, האָבען אונזערע
מעמבעס ארויסגעוויזען אַ גרויסע צופרי-
דענהייט מיט זיין ערקלערונג, און אַזוי
ווי קיינער פון די מעמבעס האָט זיך
מעהר ניט געמאָלדען צום וואָרט, האָט
דער שטערמאן געפֿערענט אויב אימיצער
ווייל וואָס פֿאַרברענגען צום וואָהל און
בעסטען. דאָס האָט אַ ברודער פֿאַרלאנגט
דאָס וואָרט און ער האָט געמאַכט פֿאַל-
גענדע ערקלערונג:
אַזוי ווי מיר ווייסען, דאָס אונזער
פֿרעזידענט, בר. שלעזינגער, ערהאַלט זיך
נאָך אַ שווערער קראנקהייט, מאַך איך אַ
פֿאַרשלאָג אַז אַ מעלעגראַמע זאל געשיקט
ווערען צו בר. שלעזינגער ווינשענדיג
איהם אַ שנעלע ערהאַלונג, און אויסדריי-
קענדיג די האָפֿנונג אַז ביי דעם אַרױס-
גאנג פון גענעראַל סטרייט זאל עס מעג-
ליך זיין פֿאַר אונזער פֿרעזידענט צו זיין
אויפֿן שלאכטפֿעלד מיט אלע קלאָקסמאַ-
כער צוגלייך!
סעקר. מענעדזשער.

יעניגע טעמפּע מוחות און פוילע נאטור
רען, וואָס ווייסען און קאָנען ניט זוכען
און געפינען קיין געדאַנק אפילו אין אַ
ספר.
יעדעס מאל, ווען מיר קומט אויס
צו לעזען וועגען „פלאניאט“ ביי אַ שריי-
בער, שטעל איך זיך צוויי פראגען:
ערשטענס, ווי קומט עס, אַז דאָס
ווערק, פון וועלכער מען האָט גע'נאָכט',
איז כמעט אומבאַקאַנט און אומבאַ-
מערקט, וועהרענד דער „פלאניאטאָר“
איז באַריהמט געוואָרען?
און צווייטענס, פאַרוואָס באַפען זיך
די „ליטעראַרישע דעמאָקראַטן“ בלויז אַן
איין ווערק און הויבען אויף אַ ליזאַרם
וועגען מכלומרש'ען „פלאניאט“, אין
מאָכען זיך ניט וויסענדיג פון די אלע
אַנדערע ווערק פון „פלאניאטאָר“, אויף
וועלכע עס איז קיין שום ספּק ניטאָ, אַז
זיי זיינען זיינע אייגענע?
דערוועלבער אַנדריי מאָרע האָט
אויסגעצייכענט גלענצענד געשריבענע
ביכער איבער דעם ענגלישען פּאָעט שר-
לי, אויך „ענגלישע עטיווען“, אויסער
פיעלע ראַמאַנען, וועלכע ווייזען אַ גרוי-
סע טאַלאַנט.
די צייטונגען און זשורנאַלען, ביי
דער געלעגנהייט פון „פלאניאט“ סקאַנ-
דאַל, דערמאָנען, אַז כמעט אלע וועלט
באַריהמטע פּאָעטען און שרייבער זיינען

געבראכט היסטארישע מאטעריאַלען, מוז
דאָך דער אויטאָר זיך באַנוצען מיט די
מאטעריאַלען, וואָס אַנדערע האָבען גע-
זאַמעלט, אַנדערע פאַר איהם. די נאָכ-
צע קונסט פון אַנדריי מאָרע באַשטעהט
הויפטזעכליך אין דעם, ווי אַזוי ער האָט
דינען מאטעריאַל געאַרדענט, באַלויכטען,
צוגעפֿענטעלט.
דאָ דערמאָנט זיך ניט ווילענדיג אַן
אַלעס תלמודישע אגדה.
„האָט געפֿערענט אַ געזענדיגער ביי אַ
אירישען תנא: איז אייער נאָם אַ גב? אַ
ער האָט איינגעשטעלט אַרם הראשון
און האָט ביי איהם אַרויסגענומען אַ
זייט. אויף דעם האָט דער תנא געענט
פערט: גאָט האָט גענומען ביי אַרם'ען
א זייט און האָט איהם צוריקגעגעבען אַ
שעהנע פרוי.“
דעם בעסטען ענטפֿער אויף די גע-
שרייען, אַז אַנדריי מאָרע האָט „באַ-
גב'עט“ אַ ענגלישען אויטאָר, האָט גע-
געבען די ענגלישע אוניווערסיטעט אין
קעמברידזש, אויסקלייבענדיג דעם „פלא-
ניאטאָר“ מאָרע אַלס עהרען-פּראָפּעסאָר
פאַר זיין ווערק.
דערווייל אָבער האָבען זיך אָנגע-
כאַפט אַן די באַשולדיגונגען אין „פלא-
ניאט“ אלע „ניט פאַרניגער“ פון אַנדריי
מאָרע און האָבען זיך אַ געהע געמאַן
איהם „אַרפּאַצורייסען“. עס האָבען זיך
געפונען שוהל-חברים, וואָס האָבען זיך
דערמאָנט, אַז אין דער שוהלע פלעגט
מאָרע זיך אויסצייכענען מיט זיינע
שעהנע אויפזאצן (חבורים). לסוף האָ-
בען זיי, די חברים, געפונען די אלע
שעהנע געדאַנקען און ווערטער זיינע אין
געדוקטע ווערק.
אַזעלכע „באַשולדיגונגען“ קאָן מען
מאכען כמעט אלע שילער, אויסער די

דער „אַרם“ רעקאנסטראקשאן פאַנר קאמפּיין געפֿענט אין ברוקלין.

דינסטאָג אָנזענד דעם 21טען מאי איז
אין'ס יוניטי קלוב אין ברוקלין פֿאַר-
קומען אַ דינער צו דער עפענונג פון דעם
„אַרם“ רעקאנסטראקשאן פאַנר קאמפּיין
אין ברוקלין.
עס זיינען אָנגעזענד געווען מר. האָ-
וואַרד קאַלמאַן, נאַציאָנאַלער טשערמאַן
פונ'ם דאָזיגען קאמפּיין, פאַל. פ. וואַר-
בורג, נאַציאָנאַלער טרעזשורער, מאַרק
אייסנער, ניו יאָרקער טשערמאַן, דזשאָרזש
לאזאַנסקי, דזשאָרזש מיטשעל מיי, טשער-
מאַן פונ'ם קאמפּיין אין ברוקלין, דזשאָרזש
נאָווא, ווייט-טשערמאַן, דר. הענרי מאָס-
קאָווי, טשערמאַן פון דער עקזעקוטיוו
קאמיטע פונ'ם אַמעריקאַנעם „אַרם“, און
פיעלע אַנדערע פון די אָנגעזעהענסטע
פערזענליכקייטען אין ברוקלין.
דזשאָרזש מיטשעל מיי האָט אָנגעוויי-
זען, אַז דער „אַרם“ איז די וויכטיגסטע
באַוועגונג פאַר רעקאנסטרוקטיווער אַר-
בייט אין איסטאיריאָפּא. דאָס איז —
זאָגט דזשאָרזש מיי — די אָרגאַניזאַציע,
וואָס העלפט צו פאַרשפּרייטען טעכנישע
און אַנריקולטור טריידס צווישען די איר-
דען אין איסטאיריאָפּא. און דער מיר
ליאָן דאַלאַר וואָס וועט געזאַמעלט ווערען
דאָ אין אַמעריקאַ פאַר דעם „אַרם“, וועט
העלפֿען אַוועקשטעלען די דעקלאַטירטע
אירען פון די אייראָפּעאישע לענדער אויף
די אייגענע פיס.
מר. האָוואַרד קאַלמאַן האָט דער-
צעהלט מיט ציפֿערען און דאטען וועגען די
וואַרשטאַט טרייד-ספּאָקס, אַנריקולטור-
ספּאָקס, אַנריקולטור - קאָאָפּעראַטיווען,
וואָס ווערען אויסגעהאַלטען פונ'ם „אַרם“
און דערייזי צעלענעבען, אַז האָבענדיג דעם
מיליאָן דאַלאַר, וועט אַזאָ אָרגאַניזאַציע,
ווי דער „אַרם“, מיט אַזאָ ערפאַהרונג,
אויפֿטאָן וואונדער.
דר. הענרי מאָסקאָוויץ האָט זיך אָפֿ-
געשטעלט אויף דעם פּאָליטישען מאָמענט
פון דער דאָזיגער אַקציע פאַר די אייראָ-
פּעאישע אירען: יעדע מאָשין וואָס ווערט
געשיקט קיין רוסלאַנד שאפט פּאָליטיש אַ
גלייכבאַרעכטיגטען בירגער אין לאַנד.
מיר דאַרפֿען העלפֿען — זאָגט דר. מאָס-
קאָווי — די אייראָפּעאישע אירען אויפֿ-
צוכויען זייערע היימען אין זייערע לענד-
ער. מיט דעם וועלען זיי דאַרפֿען זיין
רעפּעסענטאַטעלע, ווילקאמענע בירגער,
פונקט ווי די אירען דאָ אין אַמעריקאַ.
עס איז געזאַמעלט געוואָרען גלייך
אויפֿן פּלאַץ אַ סאָט פון צעהן (10) מיר-
דער דאַלער אין שטע.

פון צייט צו צייט הויבט זיך אויף
אין דער ליטערארישער וועלט אַ נער-
דער: מען האָט געכאַפט דעם אָדער
יענעם שריפטשטעלער ביי „פלאניאט“,
ד. ה. אויף פּראָסט מאַמעל'שון — ביי
אַ גנבה.

אין דער ליטערארישער מדינה, דאַרפט
איהר ווייסען, זיינען פאַראַן אַהן אַ שיעור
פּריוויליגע דעמאָקראַטן, וועלכע זיינען
ממש גליקליך, ווען עס מאכט זיך זיי צו
כאַפֿען אַ „פלאניאטאָר“, ד. ה. אַ ליטע-
ראַרישען גנב.
פאַרשטעהט זיך, אַז דאָ האַנדעלט
זיך ניט וועגען עפעס אַ שלים-מול'דיגען
שרייבער, וועלכער האָט איבערגעשריבען
פון אַן אַלטען, אַרבעטסענעם זשורנאַל
אַ פרעמדען אַרטיקל אָדער אַ פרעמדע
ערצהלונג און עס אונטערגעשריבען מיט
זיין נאָמען. וועגען אַזעלכע זאכען לוינט
ניט צו מאכען קיין סקאַנדאַל.

דאָ רעדט זיך וועגען באַריהמטע
שריפטשטעלער, וועלכע האָבען ערוואָר-
בען אַ גרויסן נאָמען ביים לעזער-פּובלי-
קום מיט זייערע ווערק, און אין איין
שיינעם פריהמאָרגען קומען אַרױס די
„ליטעראַרישע דעמאָקראַטן“ און ווייזען
אויף באותים ומופתים, אַז נאנצע
עמורים פון דעם באַריהמטען שרייבער'ס
ווערק זיינען אַרױסגענומען וואָרט ביי
וואָרט אָדער מיט קליינע שטויבן פון דעם
אָדער יענעם ספר. און דאָס ליבע פוב-
ליקום, ווי מענשען אין אַלגעמיין, האָבען
ליבע צו זעהן, ווי מען כאַפט איינעם
ביי אַ גנבה אָדער ביי אַן אַנדער זינד,
און האָבען שטאַרק הנאה צו זעהן, ווי
מען ערנידעריגט אַ מענשען. אַזוי אַרום
האָבען די „ליטעראַרישע דעמאָקראַטן“
מוטה צו טהאָן זייער אַרבייט, וויסענדיג
אַז דאָס פובליקום וועט זיין צופרידען
מיט זייערע „ענטדעקונגען“.

אמת, עס קומען אַרױס אייניגע פאַר-
טיידיגער, אַלס טאַלאַנטפולע און קאָמ-
פּעטענטע פּערזאָנען, וועלכע נעהמען זיך
אַן פאַר דעם באַליידיגטען שריפטשטעל-
לער און ווייזען אויף, ווי נאָריש און
אומבאַגרינגעט עס זיינען די אלע בא-
שולדיגונגען, אָבער די „דעמאָקראַטן“
האַלטען זיך ביי זייערע און גיכען ניט
אויף זייער „דזשאַב“. אויב זיי געלינגט
ניט צו מאכען אַ תל פון זייער קרבן
אויף דעם זיינען זייערע כחות צו
שוואַך), האָבען זיי אָבער אויסגעפיהרט
צו וואַרפֿען אַ שאַטען אויף דעם נאָמען
פונ'ם באַריהמטען שרייבער. ווי זאָגט
דאָס פראנצויזישע שפריכוואָרט? —
„וואַרף, וואַרף שמוץ אויף דיין געגנער;
עפעס וועט זיך אָנקלעפֿען“.

די לעצטע צייט איז געפאלען דער
גורל אויף דעם פראנצויזישען שרייבער,
אַנדריי מאָרע (שטאַמט פון אירען, און
זיין פאַמיליע איז הערצאָג) צו ווערען אַ
קרבן פון אַ „ליטעראַרישע דעמאָקראַטן“.
אַנדריי מאָרע, וואָס איז בא-
קאַנט מיט זיינע טאַלאַנטפולע בעלעט'
ריסטישע ווערק, האָט באַזונדערס זיך
קונה שם געווען מיט זיין בוך איבער
דעם באַריהמטען ענגלישען שטאַטסמאַן
דיוואַלעלי (אַרד ביקאנסטראַל). דאָס
בוך האָט געהאַט אַ אויסערגעוויינליכען
ערפאַלג ניט נאָר אין פראנקרייך, נאָר
אויך אין ענגלאַנד, זיין אין אַמעריקאַ.

אַט די אַרבעט-פרעגן פון דעם בא-
ריהמטע-געוואָרענעם מאָריאַ האָבען ניט
געלאָזט רוהיגן שלאַפֿען אַ פראנצויזישען
זשורנאַליסט, ביז ער האָט „דערמאָנט“,
אַז אין דעם בוך איבער דיוואַלעלי געפֿי-
נען זיך פיעל שטעלען, „נאַנצע עמודים“,
וואָס מאָרע האָט אַרױסגענומען פון אַ
ענגלישער דיוואַלעלי-ביאָגראַפיע. אַלזאָ
— איז עס דאָך „פלאניאט“! כאַפט
איהם, דעם גנב!

אויב די קולות וועגען „פלאניאט“
זיינען דאָס רוב ניט קלוג און ניט עהר-
לאך, איז אין דעם פאל מיט אַנדריי
מאָרע באַזונדערס נאָריש די באַשולדי-
גונג, וואָרעם אין אַזאָ ווערק ווי „דאָס
לעבען פון דיוואַלעלי“, וואו עס ווערען

די אידישע אַנריקולטור
(באַראַן הירש) סאָסייטי
העלפֿט אלע צוקונפֿטיגע פּערסענעס מיט
אויסקונפֿטע וועגען פּערסענליך און ווי זיך
אויסצוגייען פון שווינדלער, ווען איהר
קויפט אייער פּערסענליכע
גוט קויפט דעפֿענדיג אירע איהר באַרעם
זיך מיט אונז.
אונזער דאָס און טאָט איז אַבסאָלוט פֿרוי
שרייבט אָדער קומט פֿערזענליך.
שטען מעגליך אַניסער שבת — פון 9 ביז 5
זונטאָג — ביז 1 אַוועק.
Jewish Agricultural Society, Inc.
101 E. 14th Street, New York City

מיריאנען מענשען
פאַרמיידען קראנקהייט פון זייערע הייזער דורך דעם
צייטיגען געברויך פון
עקם-לאקס
דער באַריהמטער מאָגען רעגולירער
אויב איהר זייט ניט איינער פון יענע מיליאָנען קענט איהר לייכט
אויסגעפינען פון די וועלכע ברויכען עקס-לאקס, וואס עקס-לאקס בא-
דייט. איהר דארפט זיי לאנג ניט זוכען, איהר קענט זיי געפינען אויף
יעדער שריט און פרימ. אויפ'ן גאס, אין סקול, אין שטאט, אין
אָדער וואו איהר וועט זיך נאָר קעהרען און ווענדען קענט איהר געפֿי-
נען עקס-לאקס געברויכער, וואס וועלען אייך דערצעהלען וואס פאַר
א וואונדערבארער מיטעל עקס-לאקס איז פאַר'ן מאָגען.
אלע פראנצויזישע דאָקטאָרען פאַרטיפֿען עקס-לאקס
אין 10, 25 און 50 סענט באַקסטעס.

מצענעס און בירדער אין קלאומאכער מארקעט ערב דעם סטרייך

דארום זאג איך, אז ווי אינטערעסאנט עס איז צו זיין אלע טאג אין מארקעט ביי יעצטיגער צייט, איז דאס אבער וויכטיג צו זעהן, ווי אזוי אונזערע קלאומאכער מארקעט באציהען זיך אט צו די אויבערער דערמאנטע פאסירונגען.

און איך קען מיט זיכערהייט ענטפער רען, אז די מאסען קלאומאכער דיסקרדי מינירען אט די כאווערשע אוואנטורעס, און איך קען אויך מיט זיכערהייט זאגן, אז מען נעהמט זיי אפילו נישט אין שטח, איך בין געשטאנען מיט א גרופע קלאומאכער און האב געזעהן א סעצע ווי די באווייזן האבען געמיינט ליפלעך לאך, וואס האבען איינגעלאדען די פרעסערס צו א מאסענמיטינג (ווייל זיי זוכען די פרעסערס ווי מיט ליכט) האט מען די פאסקוילען געריסען און געווארן פון צו דער ערד און דערביי נוס אריינגעשלאסען.

און אט האב איך דאנערשטאן, דעם 23טען מאי, געזעהן א סעצע, וואס איז אפילו קיין ניעם נישט, אבער עס איז פארט באראקטעריסטיש.

שטעהען צוויי פארשוניען אין א גרופע פון און קאכען זיך און שילטען און שוידען און אויף שלעזינגער'ן און אויף רובינ'ס סקי', אז זיי זיינען פאררעכטער אין פייק סטרייט און נאך אזוינע דיבורים, וואס מען זעהט דאס אין דעם טומאה-בלעסעל טאג-אויס, און אין מיטען טומעל רוקט זיך אונטער א יונגערהאט און גיט זיך אומשולדיג א פרעג צו איר נעם פון די צוויי פארשוניען:

— מיסטער, זייט איהר א קלאומאכער?

— נו, געוויס — ענטפערט דער פארשוני.

— טאג זייט אזוי נוס און ווייזט מיר אייער ביכעל — לאזט איהם דער יונגערהאט נישט אפ.

— און איך בין אויך א יוניאן-מאן — שרייט אויס דער צווייטער פארשוני.

— נו, נוס — ענטפערט דער יונגער מאן — ווייזט מיר אייער ביכעל אויך —

נישט מיר אליין, איך וויל אז אט די אלע לייטע וואס שטעהען דא ארום זאלען זעהן, מיט וועמען מיר האבען דא צו טאן.

— מיר זיינען נוסע יוניאן-לייטע, אמת'ע, נישט ווי אייער קאמפאניע יד נאן.

דערווייל איז די גרופע ארכייטער געווארען גרעסער און גרעסער און אלע נאטירליך זיינען געווארען נייגעריג צו זעהן, וואס פאר א פארשוניען דאס זיך נען.

אבער פלוצלונג איז געווארען אזא געלעכטער, ווייל איינער האט זיך אפגעטראגען און דער אנדערער האט ארויס געשלעפט פון קעשענע עטליכע ביכלאך פון די אמאנלאמייטער און פון די פאר ריערס און נאך א ביכעל פון די קלאומאכער געלעכט. און דער יונגערהאט, וואס האט איהם טאקע געפרעגט וועגען א ביכעל, האט נוס באמערקט:

— מיסטער, איך בין זיכער, אז איהר ארכייט ביי קיין טרייד נישט. איהר מוזט זיין א פיקציעס, אדער פון שיפרינס חברה.

אט דאס זיינען די פארשוניען וואס דרעהן זיך ארום אין אונזער מארקעט. אבער דאס אינטערעסאנטסטע איז די קלאומאכער נעמען אן אט דיעז אומגעבעטענע נעסט, אזוי ווי דאס וואלטען געווען, לאמיר זאגן, קאמערנישציקעס, אדער נאטע זעלכע וואס פראווען פאר קוסטאנצען. מען אמוזירט זיך מיט אט דיעז נפשות. אבער אטאל קומט עס צו נאנץ שרפע ארגומענטען. און א בלויע ראק מוז זיך אריינמישען אין דעם וויכטיג און אלעמען צומיינען. איבערהויפט ווען אזא פארשוני טרעפט זיך צוזאמען מיט א קלאומאכער, וועמען עס איז ביסער אויפ'ן הארצען, וואס ארכייט אין א שטעפל פאר פערציג אדער פומציג סענט א קאנט (נארמענט) און מאכט אבסאָלוט קיין לעבען נישט, און וויסענדיג, אדער פיהלענדיג, אז אט דיעז פארשוני נען זיינען שולדיג אין זיינע יסורים און (שלום אויף זיי) 7.

פון סעס קאבאקאוו

ווער עס וויל האבען א לעבעדיגען בילד, ווי אזוי אונזערע קלאומאכער באנעהמען זיך צו דער קומענדיגער סיטוראציע, דארף נאך דינער-טייטס אריינקומען אין דער 36טער סטריט וועסט, ביי 7טע עוועניו, וואו מען האט אונז אפגעגעבען פאר א שטונדע פריי צו פארקלייבען זיך דארט און נישט געשטערט ווערען פון קיינעם, פאר א נאנצע שטונדע, פון 12 ביז איינס. דארט קען מען ארויסגייען דעם אמת'ען באראקטעריסטישן, וואס עס טוט זיך אין די שטעפער און אין מאר קעט, און זאגן אין די הערצער און נשמות פון אונזערע אפגעפלאנטע און אויסגעוואנדערטע קלאומאכער. דארטען באנעהנט מען צרות, ליידען און פינסטערען דלות און אויך קאמישע טיפען, פון וועלכע מען קען זיך נאנץ געשמאק אפלאכען.

און איבערהויפט יעצט, ערב א סטרייט אין אונזער אינדוסטריע, איז נאך לעבעדיג. מען שמועסט, מען דעבאטירט, מען היצט זיך און מען קאכט זיך. פאר שיידענע באמערקונגען, דאפיר און דא געזען, רעכטע, אומפארטייאישע און אביר סעל לינקע. דער עיקר, דער גרונדיגער דאנק, איז, וואס וועלען טאן די לינקע? צי וועלען זיי נעהן סעכענען, ווען מיר וועלען ארגומענטירען סטרייקען? צי וועלען זיי זיין גענוג ארגומענליך און וועלען אונז נישט פארשאפען קיין טראגעדיע? און עס איז א פאקט, אז מען הערט דא נאנץ לאנגע ארגומענטען פון אלע קלאומאכער, וואס האבען שוין דרייפערטעל פון זייער לעבען אוועקגעגעבען פאר דער קלאומאכער אינדוסטריע, און עס איז אויך א פאקט, אז אונזערע באווייזן פון יוניאן סקווער טוען אייניגעס אויף צוטומלען די מוחות און טרייען צו ברענגען צווישען אונזערע קלאומאכער מיסטרויען און דיסקרימינאציע. זיי שיקען אריין זייערע אנגעטלאך, וואס טרייען אפצוציהען און ווארפען שמוץ אויף אלעס און אלעמען.

מיט פארשידענע שקרים און מיאוס'ע בלבוים טרייען זיי נור צו פארניפטען די מאסען קלאומאכער.

איך שרייב דאס נישט גלאס אין דער וועלט אריין. איך קום כמעט אלע טאג אין מארקעט, ווייל צייט איז דא ברוך השם גענוג, און איך זעה איהר אלעס וואס עס קומט פאר. מען זעהט דא די באווייזן מיט די צופורעלטע קעפ און מיט די פארברענטע פנים'ער, פון דער זון, וואס שמייען טאגטעגליך ארום אין אלע מארקעטס פון פארשידענע טריידס מיט פארשידענע נישטיגע ליפלעכלאך, און מען זעהט דא די אלטע באקאנטע כאווערעס, וואס שמייען אויך ארום טאג טעגליך לשם רעוואלוציע-און וואס ארבייטען קיין מאל נישט און לעבען פון גאט'ס לופט.

אדנים סלאוואן: די כאווערשע קלאר פערנעציג איז דא איבער גענוג. איז די פראגע, ווי אזוי באציהען זיך אונזער קלאומאכער? דיעז פראגע איז זעהר וויכטיג. און איבערהויפט איז דאס וויכטיג טאקע פאר אונז קלאומאכער. ווייל, ועל כולם, זיינען זיי דאך דער עלעמענט, וואס האט אונז אין דעם אומגליק פארשלאפעט, און דאס איז דערזעלבע לעבע פארשוניען, וואס טרייען נאך ער היום נישט צוצולאזען אונז זיך ערהאלטן און קומען צו זיך מעהר אדער וועניגער.

פארלארען פאר אמעריקא איז ווערט בארעדיגט צו ווערען מיט דער גרעסטער מיטלערישער עהרע, דיין קערפער, אבער דארף נעהאנגען ווערען אויף דער ערשטער בוימ'ן. דער ריפער מאכט טאקען נישט פארשאפען לאק. 17 אונטער קיין פרעסענויע. מיר מוזען אלע זיין אונטער איין פאן, איין ארמיי, און ארכייטען פאר איין צוועק צו געווינען דעם קומענדיגן סטרייט.

אויב איהר ארכייט אין א יוניאן שאפ, דאן זייט גרייט פאר'ן רוה; אויב איהר ארכייט אין א נאציאנאלישן שאפ — דאן ווארט נישט אויפ'ן רוה. קומט גלייך צו אונז אין אפ'ס ערקלערט איר זייט גרייט, נישט אונז אן אלע איינצעלהייטען, און אהר דעלט ווי א ריפער מאכער. געדענקט די שטובע פון יאָהר 1905!

א בריה צו ריפערמאכער

פון א. ריפערמאכער.

בירדער ריפער מאכער:

מיר שיקען אייך היינטיגע וואך דיעזען אפגענעם ברויטלעך, ווייל מיר ווילען זיך מיט אייך צוזאמענריידען, ווי ריפער מאכער מער מיט ריפער מאכער. און וואס צו זאגען אייך האבען מיר א סך, און דער אינהאלט פון אונזער היינטיגען געשפער איז פון דער גרעסטער מאמענטאלער וויכטיגקייט פאר אונז און אונזערע פאמיליען. הערט זיך ווער דערפאר נוס איין, בא-טראכט אלעס און א ריפער מאכער מען און זאל קומען צו דער נויטיגער פאר-שטענדיגונג.

מיר זיינען אלע געווען צוזאמען זייט דעם יאָהר 1905. פאר א משך פון גענויע 25 יאָהר האבן מיר צוזאמען געלעבט און צוזאמען געשטרעבט. די איינסטע און די בעסטע יאָהרען פון אונזער לעבען האבען מיר געווינדעט די זעלבע טרויערע און די זעלבע פארנעניגענס. מיר זיינען איבערצוגעווען אין ברידעריכער פארבאנד, וועלכער, אויסער די אלע מאַטעריעלע געווינסען וועלכע מיר האבען פון דעם גענאסען, האט אונז הויפטזעכליך געגעבען א גרויסען נייטיגען פארנעגן נען. מיר האבען זיך געטוילעט איינער צום צווייטען אין דיעזן קרייז פון נייטיגקייט ליבע, פונקט ווי יונגע פויגעלאך אין נעסט פון זייער מוטער.

ווי שעהן, ווי ערהאבען עס איז געווען אונזער פארנאנענהייט! ווארים וואס קען זיין שעהנער, וואס קען זיין ערהאבער נער אין די באשרענקטע יאָהרען פון א מענטשליכע לעבען, ווי דער יוסער פארנעגן ניגען פון אונבאפלקטער ליעבע פון ברודער צו ברודער, און דער שטאלץ פון דער נשמה, אז אלע ארום דיר, זיינען עהרליך, פריינדליך, איבערגעבען און אפגערויילט איינער פאר'ן צווייטען?...

אונטער דיעזער אידעאלער אטמאספערע האבען מיר אלע פילעס גענאסען. ווען מיר זיינען געקומען אין דיעזן לאנד זוכען אונזער גליק, האבען מיר פאר זיך געמונען זעהר שרעקליכע באדינגונגען. אבנאָהאל דער פאקט וואס מיר האבען גע-מוזט זיין ארכייטער האט אונז זעהר ווייניג געקומען, ווייל מיר האבען זיך קיינ-מאל נישט געשעמט מיט עהרליכע פראצע, האבען אבער די ארכייט-באדינגונגען גע-רעגט אונזערע נשמות. לאנגע, מיערע-בלע, אונבאשרענקטע שטונדען, לעכער-ליכע פארדינסטען — א הונגער לונג פאר אונזער ארכייט. ברוטאלע, אומגעשליכע באדינגונגען פון א נישט-צווייגענעם עלע-מענט בשלעכטאייט. מיט הינדערניסע פון אן אומבאקאנטער לאנד, און אונבאקאנטער מער שפראך — גינע אין א לאנד פון טאפטיאל'זם'ס קעסעל גרוב. און דאך?

מיר האבען זיך דאן צוזאמענגענומען, א קליין הייפעלע מענשען, און מיר האבען געזאגט, אז מיר מוזען זיין פאראייניגט. און מיר זיינען געווארען פאראייניגט — אן אמת'ע פאראייניגונג. מיר האבען זיך געגעבען א שבעה, א שבעה פון בלוט און פון מורע, צו זיין איבערגעבען אייר נער צום צווייטען, צו זיין עהרליך איינער מיט'ן צווייטען, נישט צו פארשאפען איי-נער דעם צווייטען. און דיעז שבעה הא-בען מיר איבער געהאלטען.

אט מיט דיעזער אויבערפלעכליך ארי-מער, אבער אין אמת'ן ווערמאכאסטע-אמוניציע, זיינען מיר אין 1905 ארויס אין קאמף אויך צו ערווערבען עקאנאמישע רעכטע. אונזער בלוט האט באפארט דעם ברוק פון וואסער און ליספענארד סטריטס, הונגער האט געזעהר אונזערע קערפערס, אריימיט האט געטריקענט אונזערע ביי-נער, אבער אונזערע נשמות זיינען גע-בליבען אונבויגזאם און אונערשראקען, און די בשלעכטאייט האבען אונז נישט גע-קענט באזיגען.

מיר האבען ווידערהאלט דיעזעלע הע-ראישע דעמאנסטראציעס אין 1910, 1913, 1914, 1916, 1919, 1921 און אזוי ווייטער. ווייל מיר האבען געהאט דעלט ווי ריפער מאכער האבען מיר זיך ענטבלירט אלס בארעכטיגטע בירגער אין דער ריפער אינדוסטריע. אמת, עס איז אלע מאל געווען פאר אריינסטע-רונגען, די לאנגע פון אן ארכייטער אונ-מער קאפיטאליזם וועט קיינמאל נישט זיין פאלקסאם צומירענשטעלענער. אבער אונ-מער די אומשטענדיג האבען מיר אבסאָ-לוט נישט געהאט וואס צו ווינדיגען. די שטונדען וואס מיר האבען געארבייט, זיינען געווען די שטונדען צו וועלכע מיר

היינט האט זיך די לאנגע ליידער געענ-דערט. מיר זיינען געווען פאר פיר און א האלב יאָהר און א לאקאל. מיר זיינען אין דער צייט צושפרייט געווארען אין פאר-שידענע געגענדען. אונזערע באלעבאסטיס האבען זיך אין דער צייט פארניגט נישט פארדינטע און אונבארעכטיגטע פרייהיי-טען. עס איז נישט וויכטיג פאר אונז איצט אוועקצוצעצן זיך אין א כומרנער שטי-מונג צו זוכען די שולדיגע. דאס וועט אונז קיין זאך נישט ברענגען. וואס עס איז וויכטיג פאר אונז איז צו באשליסען וואס צו טאן. יע, וואס צו טאן, כדי אפצו-שאפען דעם הפקר-צושטאנד און צוריק-ברענגען אונזערע אמאליגע עקאנאמישע באדינגונגען.

די ריפער מאכער מוזען האבען א דזשענעראל סטרייט, אום צוריקצוגעווינען דעם אמאליגען רעספעקט פון די באלעבא-סיס. און א דעמאנסטראציע פון מאכט, וועלען זיי קיינמאל מעהר נישט האבען קיין אפשיי פאר אונז. אלע באדינגונגען וואס וועלען עקזיסטירען אין טרייד אין דער צוקונפט, מיינען מיר וועלען געווינען דעם סטרייט, וועלען זיין די באדינגונגען וואס זיי וועלען באשטימען פאר אונז. מיר זיינען פאראורטיילט צו בלייבען „פרייע“ שקלאפען, אויב מיר וועלען נישט צוזאמענגעהמען אלע אונזערע קרעפטען און איין מאל פאר אלע מאל זאגען: גע-נוג צו דער אומדערטרעגליכער טיראניי! לאקאל 17 איז גרייט פאר דעם קומענ-דען קאמף. מיר בעטען אייך, בירדער רי-פער מאכער, צו בלייבען לאקאל צו לאקאל 17 פונקט ווי איר זייט געווען אין די בעסטע יאָהרען פון אייער לעבען. ברעכט נישט די שבעה פון יאָהר 1905: נישט צו פאראנטען איינער דעם צווייטען אין צייט פון מלחמה! עס איז איצט נישט די פראגע ווי איהר זייט פאליטיש געזאגען. צי איר זייט רעכט געזאגען, צי איהר זייט לינק-געזאגען; צי איהר זייט קאנאליסטיש געזאגען, צי איהר זייט קאמוניסטיש גע-זאגען. וואס אנבאלאנט אייערע עקאנא-מישע יוניאן פראגען מוזט איהר זיין הויפטזעכליך ריפער מאכער געזאגען און האנדלעך ווי ריפער מאכער — עהרליך, פריינדליך און איבערגעגעבען איינער צום צווייטען. קאנצענטרירט אויף איין פונקט אויף א מאל און נישט צושפליטערען די קרעפטען אויף פארשידענע טעאריעס, און איהר מוזט האבען אלע אייערע חושים אפגעשטרענקט פאר דער פארטיידיגונג פון דעם ברויט און פוטער פון אייער פא-מיליע.

די ריפער מאכער זיינען קיינמאל נישט געווען קיין אונטערטעניגע קינדער אין איר געזעליכע יוניאן פראגען. מיר האבען אלע מאל געקעמפט פאר אונזערע רעכטע און פאר אונזערע מיינונגען אין דער יוניאן. מיר האבען אבער אלע מאל געהאנדעלט ווי ריפערמאכער. מיר האבען געוואוסט ווען די צייט איז נישט פאסיג און אלע אונזערע מיינונגס פארשיידענהייטען מיר זען אויפהערען. ווען מיר האבען אין 1919 געקעמפט געגען וואך-ארכייט, האבען מיר גלייך אוועקגעלעגט די וואפען מיט דער ערקלעהרונג פון דזשענעראל סטרייט.

עס איז נישטא קיין מאס צו פאראנט-אן צייט פון מלחמה. עס איז נישטא קיין פארטיידיגונג צו פאראנטאן א ברודער אין צייט פון קריג. בענעדיקט ארגאלי, דער פאררעכטער פון דער אמעריקאנער רעווא-לוציע איז געווען א הערלישער קעמפער פאר דער אמעריקאנער ארמיי פאר א לאנג-נער צייט. ער האט א פוס פארלארען פאר דער אמעריקאנער פרייהייט, נאך פונ-דעסטוועגען, ווען ער האט זיך שפעטער איבערגעגעבען אלס דינער פון די ענגלענ-דער האט איהם דאס אמעריקאנער פאלק געשטעמפעלט אלס פאררעכטער און אלס אונזלעכען האבען די אמעריקאנער צו איהם געזאגט: „דיין טאג וועלכע דו האסט

פון וואָד צו וואָד

פון צביון.

נונג, אָבער זיי שטעהן נישט אונטער דער
דיקטאטור פון דער קאמוניסטישער פאר-
טיי און לאזן זיך פון איהר נישט בא-
שטערן.

עס איז דאך אָבער נאָכ נאָכערש,
ווען זייטנע מענטשן, ווי גרויס און ווי
וויכטיג זיי זאלען נישט זיין, פראַבירען
זיך ארויפלייגן אין אַ שלום, זיי קע-
נען אַנדערש נישט טאָן ווי פראַבירען
צונויפפירען צוריק, אָבער אידער זיי
טוען עס דארפן זיי דאך וויסן ווער
די צדדים זיינען.

אין צד איז גוט באקאנט. דאָס
איז די קלאַס מאַכער יוניאָן, וועלכע
איז אַ טייל פון דער גוט באקאנטער
אינטערנאַציאָנאַל ליידס גארמענט וואָר-
קערס יוניאָן. ווער איז אָבער דער אַנ-
דערער צייט? איך וועל זיין אידערלעך
און וועל גיט רופען זאכען מיט זיי
ערע אַמאָל נעמען. איך וועל נישט זא-
נען, און דער צווייטער צד איז אַ סקעב
יוניאָן, נאָך איך וועל זאגן, און עס איז
קאמוניסטישע יוניאָן. עס איז אַ יוניאָן,
וואָס איז אַרגאַניזירט געוואָרען אויף אַ
באַפֿעהל פון מאַססעס און ווערט גע-
פירט און קאָנטראָלירט פון דער הינער
קאמוניסטישער פאַרטיי. די שלום-מאָ-
כער נעמען זיכער זייער אויפנאכע
ערנסט, אָבער האָבען זיי אַ טראַכט גע-
טאָן וועגען די אינטערעסען פון דער
קאמוניסטישער פאַרטיי, וועלכע מוז אונ-
זער אַלע אומשטענדען אַנהאַלטען און
אַפּאָזיצירן יוניאָן?

וואָס האָט דען די קאמוניסטישע
פאַרטיי געבראַכען און געשפּאַלטען יע-
דע אַרבייטער יוניאָן, צו וועלכער זי
האַט נאָך געקראַנען אַ צוטריוו? זי
האַט אָנגענומען געזוכט די יוניאָנס צו
פאַרכאַפּען אַדער קריגען איבער זיי אַ
מעכאַנישען קאָנטראָל. זי האָט פאַר-
דעם צוועק אָנגענומען אַלע נידער-
טערעכטיגטע מיטלען און ווען זי האָט גע-
קראַנען איבער די הענד און האָט פאַר-
לאָרען די האָפנונג די יוניאָנס צו פאַר-
כאַפּען האָט זי באַשלאָסען זיי צו שפּאַל-
טען און גרינדען אייגענע יוניאָנס.

מעגליך, און די פערזאָנען, וועלכע
האַבען אויף זיך גענומען די אויפנאכע
פון שלום-מאכער, האָבען געקראַנען דעם
איידרום פון געשפּרעכען מיט מאַכע
בעמאטע פון דער קאמוניסטישער יוניאָן,
און אַ שלום איז מעגליך, אָבער זיי
דארפן פאַרשטעהן און וויסן, און זיי
די בעמאטע און די שיינבאַרע פיהרער
פון דער קאמוניסטישער יוניאָן האָבען
וועלכע עס איז דעה צו באַשליסן. די
דעה, די נאָכע אונטערשטענדע דעה,
ליגט אין די הענד פון דער קאמוניס-
טישער פאַרטיי, און די קאמוניסטישע
פאַרטיי זאָרנט נאָך ווייניג וועגען די
אינטערעסען פון די קלאַס מאַכער און
דעם מאַכער, נאָך וועגען איהרע אייגע-
נע אינטערעסען, און די אינטערעסען
פון דער קאמוניסטישער פאַרטיי פאדער-
רען, און די אַרבייטער באַוועגונג זאל זיין
צובראַכען און צושפּאַלטען, ווייל דאן
קען זי כּאָטש האָבען וועלכען עס איז
טייל פון די אַרבייטער אונטער איהר
קאָנטראָל.

און די קאמוניסטישע פאַרטיי האָט
זיך באַוואַנדעלט, און די יוניאָן איהרע,

איך הער, און כּבּוד'יגע מענטשן,
השוכל'ע מענטשן און ערנסטע מענטשן
האָבען זיך גענומען צו דער אַרבייט
צו ברענגען שלום אין דער קלאַס מאַכער
יוניאָן, אין דער דרעס מאַכער יוניאָן
און אין דער גאנצער אינטערנאַציאָנאַל-
נע, שלום איז זעהר אַ וויכטיגע זאך
און עס איז נאָכ נאָכערש פון די אלע,
וואָס פראַבירען אויף זיך נעהמען אַזא
שווערע אויפנאכע, ווי ברענגען שלום.
אָבער מיט מיין גרעסטע רעספעקט צו
די מענטשן, וואָס פראַבירען די שווערע
אויפנאכע אויף זיך נעהמען, וואָלט איך
וועלען פרעגען, אויב זיי האָבען, אויסער
זייער גוטען ווילען צו ברענגען שלום,
אויך אַ שטיקל באַקאנטשאַפּט מיט דער
עקזיסטירענדער לאַגע און צושטענדען.

די ערשטע פראגע איז: מיט וועמען
מאכען שלום?

לאָקאַל 2 און לאָקאַל 9 האָבען אַרויס-
געלאָזען אַן אויפּרוּף פאַר שלום. דאָס
פאַרשטעהט איך. דאָס איז אַן אויפּרוּף
צו די קלאַס מאַכער, וועלכע זיינען פאַר-
פיהרט געוואָרען פון די קאמוניסטישע
יוניאָן בירדער און האָבען דערמיט רוא-
גירט זייער אייגענעם טרייד, פון וועלכען
זיי דארפן מאַכען אַ לעבען פאַר זיך
און זייערע פאַמיליען. אין דעם אויפּרוּף
פון לאָקאַל 2 ריידען קלאַס מאַכער צו
קלאַס מאַכער, און זיי זאלען מיט פאַר-
אייגיגטע כּוחות צוריק אויפּבויען אַ גרויס-
ע, שטאַרקע קלאַס מאַכער יוניאָן. עס
איז נישט קיין פראגע וועגען אוועקצו-
צען זיך ביי אַ רונדען טיש און זיך
אַנמאַנען דינען. עס איז נישטאָ ווע-
גען וואָס צו דינען זיך, ווייל עס זיי-
נען נישטאָ קיין צדדים. עס איז בלויז
פאַראן איין צד — קלאַס מאַכער, וואָס
דארפן און מוזען האָבען איין באַנעהר
און איין באַשטערעכען צו פאַרבעסערען
די לאַגע פון דעם קלאַס טרייד, אויף
וועלכען זיי זיינען אָנגעוויזען צו מאַכען
אַ לעבען. און ווען עס ריידען קלאַס
מאכער צו קלאַס מאכער וועגען פאַרבע-
סערען די לאַגע פון דעם קלאַס טרייד
און צו פאַרשטאַרקען די קלאַס מאַכער
יוניאָן, דאן קענען זיך רעכטע און לינקע
זעהר גוט צונויפּריידען און פאַרשטעהן
איינע די אנדערע, ווייל זיי ריידען דאן
אויף איין שפּראַך — די שפּראַך פון
קלאַס. און ווען איך זאָג לינקע מיין
איך נישט קאמוניסטען. נישטאָ מיט קאָ-
מוניסטען קען מען זיך נישט צונויפּריי-
דען. קאמוניסטען קענען אפילו צווישען
זיך נישט צונויפּריידען זיך. קאמוניסטען מו-
זען טאָן דאָס, וואָס די פאַרטיי הייסט
זיי. און די פאַרטיי מוז טאָן דאָס, וואָס
דער קאמוניסטישער אינטערנאַציאָנאַל
הייסט. און גוט קוקענדיג אויף דעם,
וואָס יעדער קאמוניסט האָט אויף זיך
אַ דאַפּעלטע דיקטאטור — די דיקטאטור
טור פון זיין פאַרטיי און די דיקטאטור
פון קאמוניסטישען אינטערנאַציאָנאַל —
איז דאך יעדער קאמוניסט גרייט צו יע-
דער צייט אָפּצוהייסען דעם קאָפּ ביי
דעם צווייטען קאמוניסט.

ווען איך זאָג לינקע מיין איך אַזא-
לע, וואָס זיינען לינקע געשטימט, וואָס
זיינען מעהר אדער ווייניגער גענייגט צום
קאמוניזם, אדער האָבען רעדיקאַלע מיי-
נונגען וועגען דער טרייד יוניאָן באווע-

ווי זי רופט עס, זאָל זיין געשיצט פון
שלום-זוכער. עס איז דאך אַן איידום
טרייעלע יוניאָן נישט נאָך פאַר אלע וואָס
אַרבייטען מיט דער נאָדעל, נאָך אפילו
פאַר די וואָס שטענען מיט מעסערס.
און אויב דאָס ביסלע קלאַס מאַכער,
וואָס זיינען פאַרפיהרט געוואָרען פון
דער קאמוניסטישער יוניאָן, זאלען ווע-
לען מאַכען שלום מיט דער קלאַס מאַ-
כער יוניאָן, פון וועלכער זיי האָבען זיך
אַפּגעריסען, קענען זיי עס דאך אויף
אַן אָפּציעלען אָרגאַניזאַציאָנאַלען נישט
דורכפירען. ווייל נישט די קלאַס מאַכער
אַליין קענען עס פאַר זיך באַשליסן, נאָך
עס דארפן פאַר זיי אויך באַשליסן די
פּעלז-מאַכער, די היטל-מאַכער, די הוי-
זען-פּרעסער און די מעסער-שטעכער.

עס איז קלאַר, און די שלום-זוכער
דארפן נעהן פריהער פאַר אַלץ אין דער
קאמוניסטישער פאַרטיי און הערען וואָס
זי וועט זאָגען און ערשט דאן וועלען זיי
וויסן, אויב זיי קענען ווייטער געהן.
נאָך דאָס איז נאָך נישט אַלץ. לאָמיר
זיך פאַרשטעלען אויף אַ מינוט, און די
קאמוניסטישע פאַרטיי האָט צוליב אַ פאַ-
ליטישע מאַסעווער געענטפערט, און זי איז
גרייט אויף אַ שלום, מיט איהר, און
די קלאַס מאַכער יוניאָן דארף שוין אויס-
שטרעקען ביידע הענד צו די קאמוניסטען?
מיין מינוט איז, און נישט נאָך נישט
ביידע הענד, נאָך אפילו נישט אַ פינגער.
קאמוניסטען קומען נישט אין אַ יוניאָן צו
אַרבייטען אין איהר און איהר שטאַרקע
צו מאַכען. זיי קומען איהר צו קאָנטראָל-
לירען און איהר צו באַהערשען. און ווען
זיי קענען עס נישט דערגרייכען, פאַנגען זיי
אין איהר צו פאַרניכטען.

שלום איז זעהר אַ גוטע זאך, אָבער
נישט מיט אַ געשווייר. פון אַ געשווייר
דארף מען פּסור ווערען, אָבער נישט שלום
מאכען מיט איהם. אַ געשווייר דארף מען
אויסשניידען, און נישט קען ער נאָך פאַר-
ניסען דעם גאנצען קערפער און איהם
צושטערען.

וויילאָס גרין, דער פּרעזידענט פון דער
אַמעריקאַן פּעדעריאַשאַן אָו ליבאָר, האָט
אין אַן אַרטיקלעל אין דער לעצטער זוני-
טאָנדיגער „טיימס“ אָנגעגעבען אַ גאנצע
רייזע שטאַרקע אַרגומענטען, וואָס אַר-
בייטער דארפן אַרבייטען בלויז פינף
טעג אין דער וואָך. ער האָט אָבער פאַר-
געסען צו זאָגען, און פינף איז וועיניגער
ווי זעקס און דאָס איז, לויט מיין מיי-
נונג, דער שטאַרקסטער אַרגומענט פון
אַלע אַרגומענטען.

איך האָלט, און פינף טעג אַרבייט איז
אויך צופילע. עס איז גענוג, און אַ
מענטש זאָל אַרבייטען אַ טאָג איבער אַ
טאָג. איין טאָג אַרבייטען און אַ צוויי-
טען טאָג רוהען. די מענטשן וועלען דאן
זיין נישט בלויז געזונטער, נאָך אויך זא-
טער, ווייל עס וועט דאן זיין אַרבייט
פאַר אַלעמען. און אויב מען וועט אויס-
געפינען נייט מעשיגען און נייט קונצען
ווי צו פאַרשפּאַרען מענטשליכע אַרבייט
און עס וועלען זיך ווידער אַמאָל באוויי-
זען אַרבייטסלאָזע, וועט מען נישט בלויז
אַרבייטען אַ טאָג איבער אַ טאָג, נאָך מען
וועט דעם אַרבייטסטאָג מאַכען אַביסעל
קירצער.

איך גלויב, און 4 אָדער 3 שעה אַ
טאָג אַרבייט איז איבערגענוג. איך קען
מענטשן וואָס אַרבייטען נאָך וועיניגער
און איך האָב נישט געהערט, און זיי זאָלען
זיך באַפּלאַנען, און עס לעבט זיך זיי צו-
לייכט און און זיי אַרבייטען צונוועג.

איך פאַרשטעה, און די אַפּערייאָנערס
די פינישערס און די פּרעסערס און אפּער-
אויך די קאטערס וועלען זאָגען, און איך
מאָך זיך נאָריש, און מיין פאַנטאַזיע קען
מקוים ווערען בלויז, ווען עס איז סלעק.
נאָך ווען עס איז סלעק דארף מען נישט
מיינע פאַנטאַזיעס וועגען אַ קורצער פאַר-
בייטס-וואָך און אַ קורצען אַרבייטס-טאָג.
עס איז שוין דאן קורץ גענוג. נאָך ווען
איינער האָט מיט אַ זאָג 50 צוריק גע-
זאָגט, און עס וועט קומען אַ צייט, ווען
מען וועט אַרבייטען בלויז 5 טעג אין וואָך
און בלויז 8 שעה אַ טאָג האָט מען אויך
אויף איהם געזאָגט, און ער מאַכט זיך
נאָריש, און ער פאַנטאַזירט.

דעריבער וועל איך איך שוין אויך
דערזעהלען, און עס זיינען פאַרען אַרביי-
טער אין ניו יאָרק, וואָס אַרבייטען בלויז
4 און אַ האַלב שטונדען אין מעת-לעת
און פון דעם געהט נאָך אַראָפּ אַ האַלב
שטונדע אויף איבערשאַפּען דאָס האַרץ און
דאך וואָלט איך וויינען אַלע קלאַס מאַכ-
ער, דערעמאכער, רענען-מאַכער, מאַ-
כער און אַלע אַנדערע מאַכער פון דער
אינטערנאַציאָנאַל, און זיי זאָלען פאַרדינען
נישט וועיניגער פון זיי. אויף מעהר איז
נישטאָ קיין שיעור.

מחשבות, איך נעהם זיך אַן צו
פּועל'ן ביי די דערמאָנטע אַרבייטער, און
זייער אַרבייטסטאָג זאָל נאָך אַביסעל
וועיניגער ווערען און און זייער אַרבייטס-
לויף זאָל אַ ביסעל געהעכערט ווערען.

***

ברודער מעטיו וואָל, ווייטפּרעזידענט
פון דער אַמעריקאַן פּעדעריאַשאַן אָו ליב-
באָר, האָט געמאַכט די פּאָליטעכע ערקלער-
ונג, ווען עס זיינען באַקאַנט געוואָרען די
רעזולטאַטען פון די וואַהלען אין ענגלאַנד,
וועלכע האָבען געבראַכט אַזא גרויסען
זיגע פאַר דער אַרבייטער פאַרטיי:

„אַמעריקאַנער אַרבייטער מוזען פיהר-
לען אַ גרויסען אינטערעסע אין דעם זיגע,
וואָס די ענגלישע אַרבייטער האָבען גע-
וואונען. די רעזולטאַטען פון די וואַהלען
ווייזען ווידער אַ מאל, ווי שטאַרק די
מאַסען אומשטעם פאַררעדן אַ פּראָגרעס-
ווען צונאָנג און אַ פּראָגרעס-לעזונג
פון די עקאָנאָמישע און סאָציאַלע פראגען
פון דער מענשהייט און ווי שטאַרק זיי
זיינען געגען קאָנסערוואַטיום.“

נו, דאָס איז שעה געזאָגט, אָבער
אויב אַזוי, טאָ וואָלט אפּער ברודער וואָל
רעקאָמענדירען די אַמעריקאַנער אַרביי-
טער, און זיי זאָלען נאָכטאָן די ענגלישע
אַרבייטער? און וואָס פּרובירט נישט
ברודער מעטיו וואָל העלפּען אָרגאַניזירען
אויך די אַמעריקאַן אַן אַרבייטער פאַר-
טיי? איז עס טאָקע אַ תכלית פאַר די
אַמעריקאַנער אַרבייטער זיך נאָכצושלע-
פּען נאָך דעם עס פון די קאָפיטאַליסטישע
פאַרטייען און בעטלען ביי זיי פאליטישע
נדבות?

יונימי הייז איז שוין אפגען פאר דעם זומער וואקישיאן.

אונזער שעהנע זומער היים אין פאַר-
רעסט פאַרשט, די יונימי הייז, איז שוין
אפגען פאר דעם זומערדיגען אויפנעמאלט.
די גרינע פערלעך און גראַזען, די בוימער
און בלומען בליהען שוין ווידער אין זייער
פולער פראכט. דער נייער סאַשעל האָל,
אויפ'ן טייך פון אונזער יונימי היים,
שטעהט שוין פאַרטייג און ווארט בלויז
אויף די טרייע יונימי באזוכער.

איצט, ערב דעם קלאַס מאַכער ספּרייך צו ווייניג
פלאץ אין דער „נערעכטיגקייט“.

לאָקאַל 2 ווייט דאך געוויס, און די פראגע
פון לאָקאַל 17 איז איבערגעגעבען געווארען צו
אַ סאָב קאָמיטע פון דער דזשענעראל עקזעק-
טיווע פון דער אינטערנאַציאָנאַל און זי האָט בא-
שטימט רעקאָמענדאציעס פאַרצושלאָגען צו
דער נעקסטער זיצונג פון דער דזשענעראל עקזע-
קטיווע. די פראגע פון לאָקאַל 17 איז, אַלזא,
פאַרלויפּט נאָך סאָי ווי סאָי נישט פאַרענדיגט. דער
מעמאָראַנדום פון לאָקאַל 2 וועט דעריבער נישט
דארפן באַמראַכט ווערען פאַר אַ פאַרנעמענעם
דאָקומענט, ווען ער וועט געדרוקט ווערען שפּע-
טער, ווען די „נערעכטיגקייט“ וועט האָבען די
מעגליכקייט אפצוגעבען פאַר איהם דעם געפאַ-
דערמען פלאץ.

לאָקאַל 2 דארף אויך נעהמען אין אַנבא-
מראכט, און לאָקאַל 17 וועט געוויס וועלען ענטי-
פערען און וועט ווארשיינליך אויך פאַרלאנגען אַ
סך פלאץ. און ווי וויכטיג און ווי אינטערעסאַנט
די גאנצע פראגע זאָל נישט זיין פאַסמ זי זיך דאך
נישט אריין איצט און מיטען פון די פאַרברייטער-
צום ספּרייך. מיר האָפּען דעריבער, און לאָקאַל 2
וועט אונז אַנשולדיגען.

וואָס אויך נישט די אַמעריקאַנער?
דער גרויסער זיג פון דער אַרבייטער פאַר-
טיי אין ענגלאַנד האָט דעריבער נישט בלויז אַ
גרויסע באדייטונג פאַר די אַרבייטער אין ענג-
לאַנד, נאָך פאַר די אַרבייטער פון דער גאנצער
וועלט און באוונדערט פאַר די אַרבייטער אין
אַמעריקאַ, וועלכע זיינען אייגענמליך די איינצי-
גע צווישען די ציוויליזירטע אַרבייטער אין דער
וועלט, וועלכע זיינען פאליטיש אויף שטאַרק צו-
ריקגעבליבען.

לאָקאַל 2 וועט
אונז אַנשולדיגען
דעם „נערעכטיגקייט“ דעם מעמאָראַנדום צו
דער דזשענעראל עקזעקטיווע פון דער אינטער-
נאַציאָנאַל וועגען דער לאָקאַל 17 פראגע.
די „נערעכטיגקייט“ פיהלט זיך פאַרפליכ-
טעם דעם מעמאָראַנדום צו דרוקען ווייל עס
איז אַן אפּציעלער דאָקומענט פון אַ לאָקאַל
יוניאָן פון דער אינטערנאַציאָנאַל, אָבער זיי מו-
זען איהם ליידער אפלייגען אויף אַ ביסלעל שפּע-
טער. נישטאָ ער איז צו לאַנג און מיר האָבען

צו זיי קען זיך דער מאַציאליסטישער אידעאָל
נישט אַנקלעפּען און און די ענגלישע אַרבייטער
וועלען קיין אייגענע פאַרטיי נישט גרינדען. מען
פלעגט דאן ריידען אין איין אַמען וועגען די
ענגלישע אַרבייטער און די אַמעריקאַנער און מען
פלעגט דעריביי ערקלערען, און די אַנגלאַ-זאָקסען
עס הייסט די ענגלישע און די אַמעריקאַנער
האַבען אַ גאנץ אנדער פּערספּעקטיוו ווי די אַנ-
דערע פּערלעך. זיי, די אַנגלאַ-זאָקסען, פלעגט
מען זאָגען, צייכענען זיך אויס מיט מעהר פראק-
טישקייט. זיי האָבען מעהר אין זיגע דעם
היינט, ווי דעם ווייטען פאַרגען. נאָך אויב די
אַמעריקאַנער זיינען געווען אַנגלאַ-זאָקסען און
זיינען פאַרבליבען געווארען מיט די ענגלישע
ווען די ענגלישע אַרבייטער האָבען נישט גע-
האָט קיין אייגענע פאַרטיי און זיינען געשטאנען
ווייט פון מאַציאליסטישע, מוז וואָס וואָלט די אַמע-
ריקאַנער אויך היינט נישט ווילן קיין אַנגלאַ-זאָק-
סען און פאַרבליבען ווערען מיט די ענגלישע?
און אויב דער מאַציאליסטישער האָט זיך ענדליך אַנ-
געקלעפּט צו די ענגלישע אַרבייטער, מוז וואָס וואָלט
אויך נישט צו די אַמעריקאַנער? און ווען די
ענגלישע אַרבייטער האָבען געקענט אויסבויען
אַזא גרויסע פאליטישע אַרבייטער פאַרטיי, מוז

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Journal

Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union. Office: 3 West 10th Street, New York, N. Y. Tel. Chelsea 2148

BENJ. SCHLESINGER, Pres. A. BAROFF, Sec'y-Treas. DR. B. HOFFMAN, Editor

Subscription price, paid in advance, \$1.00 per year.

Vol. XI. No. 13 Friday, June 7, 1929

Application for entry as second class matter at the Post Office at New York, N. Y., pending.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

די פאנאמאזישע קאמוניסטישע סקעבס

די פיהרער פון דער סקעב-יוניאן זיינען אומרוהיג ווי שרייען זיי ערגערע זיך, אבער זיי ווייסען נישט ווי זיך צו העלפן. עס זאגט זיי דאס הארץ, אז פון דעם קלאוק מאכער סמריק, וואס קען באלד גערויפן ווערן, וועט פאר זיי קיין נוסם נישט ארויסקומען. זיי שרעקען זיך, אז דער סמריק קען זייער סקעב געשעפטל אין גאנצען אפוישען פון דער אויבערפלאך.

און מיר דארפן צוגעבען, אז די מורא פון די אינדוסטריעלע נאדעל סקעבס האט א גרונד. עס וועט ווירקליך זיין העכסט מרויעריג אין דעם קאמוניסטישען סקעב געשעפטל, ווען דער געפלאנצטער סמריק פון די קלאוקמאכער וועט זיך קרוינען מיט אן ערפאלג. ווארעם דאס וועט זיין, אז די קלאוק אינדוסטריע אין ניו יארק וועט אפגערייניגט ווערן פון די סקעב-געשעפטל און פון די סוועם שפער.

און דאן וועט די סקעב יוניאן איהר איצ-מיגע מרויעריגע עקזיסטענץ אפילו נישט האבען אויף וואס אנטווארטלעך.

און לאמיר זיי אויסזאגען די סקעבישע נשמות, אז מיר האפען זעהר שטארק, אז פון דעם סמריק וועט די קלאוק מאכער יוניאן ארויסקומען א פארשטארקטע און א מעהר פאר-אייניגטע, און אז פאר סקעבס וועט דאן זיין א שלעכטע צייט.

יא, די יוניאן האט ארויסגעשטעלט פאדער-רונגען צו די באלעבאטס און וויל זיי דורכ-אויס קריגען און האפט, אז זי וועט זיי קריגען. אבער כדי אפצוהאלטן די געקראנעטע פאדערונג-גען מוז מען האבען א שטארקע, פאראייניגטע יוניאן. און ענדליך מוזען דאך די קלאוק מאכער ווידער א מאל קומען צום שכל, אז דאס זיינען זיי, וואס ליידען, ווען זייער יוניאן איז אפגע-שוואכט און געבראכען.

מיר ווייסען, אז פאר די יוניאן ברעכער און די יוניאן צושטערער מוז עס נישט, אז די קלאוק-מאכער וואלטן פארשטעהן פון וואנען זייערע צוהת נעמען זיך. ווארעם אויב אלע קלאוק מא-כער וועלען עס אנטאנען פארשטעהן, וועט דאן די איצטיגע סקעב יוניאן אפילו איהר לעצטע פאר מנינים מיטגלידער אויך פארלירען.

דאס אלץ איז קלאר און די פארצווייפלונג פון די קאמוניסטישע סקעבס אדער סקעבישע קאמוניסטען איז פארשטענדליך און באגרייפליך און עס איז דעריבער אויך פארשטענדליך און באגרייפליך ווארעם זיי מראנען זיך ארום מיט אונזעלע ווילדע פאנאמאזישע פלענער ווי אזוי צו באגעגענען דעם קלאוק מאכער סמריק. זיי וועלען דינגען האלט און וועלען דעם סמריק פארבראנען אדער עקספראפריאירען, ווי נאר ער וועט ערקלערט ווערען.

גו, עקספראפריאירען איז קאמוניסטיש, אבער וואס וועלען זיי טאן מיט דעם סמריק, ווען זיי וועלען איהם שוין האבען עקספרא-פריאירט?

און אויב זיי דארפן א סמריק, טאג צו וואס זיך נאך שפעלען אין רייזען צו קריגען איר-בער די הענד עקספראפריאירענדיג א פרעמדען סמריק? ווארעם נישט ערקלערען אליין א סמריק.

משמעות, אז אליין א סמריק קען די סקעב חברה נישט ערקלעהרען. זי ווייס, אז קיינער וועט זיך אויף איהם נישט אפרופען. דארף מען דעריבער פארבראנען דעם סמריק, וואס די קלאוק מאכער יוניאן וועט רופען. אבער וואס וועלען זיי טאן מיט איהם די קאמוניסטישע סקעבס? דענקען זיי, אז זיי וועלען ווידער הא-בען א געלעגענהייט צו פארמאכטלעווען דריי און א האלב מיליאן דאלאר? אזוי נאטורליך זיינען זיי דאך נישט. אזא יום טוב ווי די קאמוניסטען האבען געהאט אין 1926 קען זיך שוין מעהר נישט צוהיטקעהרען פאר זיי.

נאר וואס איז דער אנטערשייד? די קא-מוניסטישע סקעבס מענען אפגעווארען ווענען א סך וואכען, אבער דעם קלאוק מאכער סמריק וועלען זיי בלויז קענען געקוקען פון ווייטען. זיי וועלען אפילו נישט קריגען קיין געלעגענהייט צו סקעכען אין איהם. מען וועט נישט לאזען.

דער גלענצענדיגער זיג פון דער ארבייטער פארטיי אין ענגלאנד

דער זיג פון דער ענגלישער ארביי-טער פארטיי אין ענגלאנד פיל גרעסער, ווי מען האט ערווארט. די לייבאר פארטיי איז ארויס פון די וואהלען די גרעסטע פארלאמענט-טארישע פארטיי אין ענגלאנד.

עס איז געווען זיכער, אז די ארבייטער פארטיי וועט ארויס זיגן פון דעם גרויסען וואהל-קאמף. אלע סימנים האבען אויף דעם אנגעוויזען, אבער מען האט נישט ערווארט, אז איהר זיג וואלט זיין אזוי גרויס, אז זי וואלט ווע-רען די גרעסטע פארטיי אין לאנד.

און די ענגלישע ארבייטער פארטיי האט נישט געדארפט אפמאכען אן אנגעשמערענ-טען קאמף געגען דער קאנסערוואטיווער פארטיי און ברעכען איהר מאכט, נאר זי האט אויך געדארפט פיהרען א שטארקען קאמף געגען דער ליבעראלער פארטיי, וועלכע האט אונטער דער פיהרערשאפט פון דעם כיסרען פאליטיקער ללאיד דזשארדזש געוואלט צוציהען די ארבייטער מיט איהר פאנאמאזישען פלאן אפצושטעלען די ארבייטסלאזיגקייט אין לאנד.

די פראגע פון ארבייטסלאזיגקייט איז פאר די ענגלישע ארבייטער א גאנץ באזונדערס-שאפט. ענגלאנד האט פאר די לעצטע עטליכע יארה א שטענדיגע גרויסע ארמיי פון ארבייטס-לאזע, וואס פארבייטערט דאס לעבען פון די ענג-לישע ארבייטער. און דא איז געקומען דער אלטער פאליטישער קונצען-מאכער ללאיד דזשארדזש, דער פיהרער פון דער ליבעראלער פארטיי און דער ערקלעהרער, אז ער האט אן ערפינדונג ווי אזוי אפצושטעלען די ארבייטסלא-זיגקייט אין ענגלאנד, ווי מיט א כישוף. און נאך מעהר. עס וועט דעם ענגלישען פאלק, דער ענגלישער רעגירונג א סענס נישט קאסמען זיין גרויסען צויבער-פראיעקט דורכצופיהרען. עס איז א פלאן ווענען בויען ווענען און ווענען א-דערע קהלישע ארבייטער, וואס וואלטען זיך אליין באצאהלען. אמת, מען האט גלייך אנגעוויזען פון אלע זייטען, אז דער פלאן איז א פאנאמא-טישער און ער איז געשאפען געווארען בלויז פאר דעם צוועק צו פאנגען די שטימען פון די ארבייטער. מען האט מיט רעכט אנגעוויזען, אז אום אפצושטעלען די ארבייטסלאזיגקייט אין ענגלאנד דארף די רעגירונג זיין גרויס אויסצו-געבען גאנץ באדייטענדיגע סומען געלט, אבער עס איז אן אונזין צו גלויבען, אז די ארבייטסלאזיג-קייט קען אפגעשטאפט ווערען אין דער רעגירונג וואלט עס נאר נישט קאסמען. מען האט אבער דאך זיך געשראקען, אז די אנטווארע פון ללאיד דזשארדזש פאר זיין צויבער-פלאן וועט הא-בען א ווירקונג אויף די ארבייטער. איז דאך די ארבייטסלאזיגקייט אומ-שטארק אנגעוועהמאכ-טע פראגע און די ארבייטער, וועניגסטענס א מיל פון זיי, וועלען מראכמען, אז אפשר לוינט זיך אויסצווארענען ללאיד דזשארדזש'ס צוי-בער-מיטעל, מאכער וועט עס דאך העלפען. די וואהלען, אבער, האבען ארויסגעוויזען, אז די מורא איז געווען אן אומניסע. די ענגלישע ארבייטער האבען ארויסגעוויזען א וואונדער-ליכע פאליטישע באוואוסטזיגקייט און זיי הא-בען זיך נישט געלאזט פארפיהרען פון דער גרוי-טער, ברייטער און ענערגישער אנטווארע פון דער ליבעראלער פארטיי. זיי האבען זייערע שטימען געגעבען זייער אייגענער פארטיי, די ארבייטער פארטיי.

עס איז געווען צו באדייערען, וואס די אר-בייטער פארטיי האט נישט געקראנען די אבסא-לוצע מאיאריטעט אין פארלאמענט און זי וואלט געקענט איבערנעמען די רעגירונג אין איהרע הענד מיט דער פולער זיכערהייט, אז זי איז די קאנסערוואטיווער מאכט און דארף נישט אנט-רען צו קיינעם שטיצע. אבער ווענען אן אב-סאלוטער מערהייט האט מען העכסטענס גע-קענט בלויז מרוימען. פאקטיש האט מען אפילו נישט ערווארטעט, אז די ארבייטער פארטיי וועט אין די וואהלען אריבעריאגען די קאנסערוואט-יווע פארטיי און ווערען די גרעסטע פארטיי אין לאנד. די גרעסטע אפטימיסטען אפילו האבען בלויז געהאפט, אז די ארבייטער פארטיי וועט ארויס פון די וואהלען נאכהענט אין גרויס צו דער קאנסערוואטיווער פארטיי, אבער נישט גרעסער פון איהר.

און צו דעם גרויסען זיג פון דער ארבייטער פארטיי איבער די צוויי קאפיטאליסטישע פאר-טייען דארף אויך צוגערעכענען ווערען איהר גרויסער זיג איבער דער קאמוניסטישער פארטיי, וועלכע האט אנגעשמערענט אלע איהרע כוחות און מיטלען צו שעדיגען די ארגאניזירטע אר-בייטער פון ענגלאנד אין דעם וואהל-קאמף. ראמזי מענדאנאל האט געהאט דאס באזונ-דערע פארענעניגען צו באגראבען אונזער א-בארג פון ארבייטער שטימען דעם פיהרער פון די ענגלישע קאמוניסטען, פאליס, וועלכער איז געווען דער געקען-קאנדידאט אין זיין דיסט-ריקט.

פאליס איז א נומער רעדנער און א פעה-רער ארגאניזאטאר. די קאמוניסטען האבען זי-ער שטארקסטען און פאפולערסטען קאנדידאט

ארויסגעשטעלט אין ראמזי מענדאנאל'ס דעם-מריקט מיט דעם איינציגען צוועק, כדי אפצו-ציהען וואס מעהר שטימען פון דער ארבייטער פארטיי און דערמיט שפעלען אין געפאהר די וואהל פון ראמזי מענדאנאל, וועלכער האט נאך געדארפט באקעמפען די קאנדידאטען פון די צוויי קאפיטאליסטישע פארטייען. און טאג-כע האבען אויך אויסגעדרוקט די מורא, אז דער קאמוניסטישער קאנדידאט וועט ווירקליך ציהען א גרויסע צאהל שטימען. די ענגלישע ציי-טונגען זיינען געווען זיכער, אז פאליס וועט קר-גען עטליכע מויווענד שטימען. אבער די קא-מוניסטען זיינען ארויס פון די וואהלען אזוי גע-שלאגען, אז עסוואס ערגערס האבען זייערע ביי-טערסטע שונאים זיי נישט געקענט ווינשען. דער פאפולערסטער און פעדינסטער קאמוניסטישער קאנדידאט פאליס האט געקראנען בלויז מור-זענד מיט 31 שטימען, בעת רעמזי מענדאנאל האט געקראנען 35 מויווענד מיט 615 שטימען.

און עס דארף געזאגט ווערען, אז די ארביי-טער פארטיי האט אין דעם גאנצען וואהל-קאמף נישט אויסגעמיינען צו אונטערשמייכען, אז איהר צוועק איז סאציאליזם און נישט בלויז אין דער ווייטער צוקונפט, נאר אז זי וועט פרא-בירען דורכפיהרען מיטלען פון איהר סאציאליס-טישען פראגראם שוין איצט. א-סך קאנדידא-טען פון דער ארבייטער פארטיי האבען אנגע-פיהרט א גאנץ ראדיקאלען סאציאליסטישען וואהל-קאמף. און די קאפיטאליסטישע צייטונ-גען פון ענגלאנד האבען עס נאך ראדיקאלער פארעשטעלט, ווי אין דער ווירקליכקייט. זיי האבען געגלויבט, אז דערמיט וועלען זיי אפ-שרעקען די וועהלער פון דער ארבייטער פאר-טיי. אבער זיי האבען געמאכט א מעזל. די ענגלישע ארבייטער האבען ארויסגעוויזען א פא-ליטישע רייפקייט פון זעהר א הויכען גראד. די ענגלישע ארבייטער האבען געשטימט פאר דער ארבייטער פארטיי מאכען דערפאר, ווייל זי איז סאציאליסטיש און ווייל זי האט א סא-ציאליסטישע פראגראם. און זיי ווילען טאקע, אז די סאציאליסטישע פראגראם פון דער אר-בייטער פארטיי וואלט דורכגעפיהרט ווערען וואס זיכער.

גו, עס איז א גאנץ גרויסע פראגע ווי גיך די ארבייטער פארטיי וועט קענען דורכפיהרען איהר פראגראם און וויפיל פון איהר פראגראם זי וועט קענען דורכפיהרען אין איהר איצטיגען צושטאנד.

מיר האבען שוין אויבען באמערקט, אז קיין אבסאלוטע מערהייט האט די ארבייטער פארטיי נישט געקראנען. עס פעהלט איהר צו אן אבסא-לוצע מערהייט ארום 20 שטימען. זי וועט זיך דעריבער מוזען פארלאזען אויף דעם, אז זי ליבעראלען, ווייניגסטענס א מיל פון זיי, וואלט איהר שטיצען, ווען זי וועט איבערנעמען די רעגירונג. אבער די ליבעראלען זיינען געגען סאציאליזם און זיי וועלען נישט שטיצען די רעג-ירונג פון דער ארבייטער פארטיי, ווען זי וועט פראבירען דורכפיהרען די סאציאליסטישע פונק-טען פון איהר פראגראם.

עס איז אבער דאך פאראן א מעגליכקייט, אז די ראדיקאלערע גרופע פון די ליבעראלען וועט שטיצען די רעגירונג פון דער ארבייטער פארטיי אין איהר גאנצער פראגראם. דאס קען פיהרען צו א שפאלונג אין דער ליבערא-לער פארטיי און ענדליך מאכען אין גאנצען א סוף פון איהר. די ליבעראלע פארטיי, וועלכע איז געווען א לאנגע צייט די הערשענדע פאר-טיי אין ענגלאנד, איז ביסלעכווייז אויפגעקעסען געווארען פון איין זייט פון דער קאנסערוואט-יווער פארטיי און פון דער אנדערער זייט פון דער ארבייטער פארטיי. די ווייניגע פראגרע-סינע ליבעראלען זיינען צוגעשטאנען צו דער קאנסערוואטיווער פארטיי און די מעהר פרא-גרעסינע צו דער ארבייטער פארטיי. עס קען דעריבער מעגליך זיין, אז דער פראצעס פון פאנאדערפאלען פון דער ליבעראלער פארטיי וואלט איצט דעפיהרט ווערען ביזן סוף. פאר דער ארבייטער פארטיי וואלט עס אין דער איצ-טיגע צייט זיין ווי געוואונשען. זי וואלט גע-קענט געוויכערט ווערען מיט אן אבסאלוטער מערהייט אין פארלאמענט.

אבער דאס אלץ זיינען נישט מעהר ווי ספע-קולאזיעס. מיר וועלען מוזען האבען געדולד און ווארטען נאך אביסעל און מיר וועלען זעהן וואס עס וועט פאסירען.

און עס איז קיין צווייפעל נישט, אז דער גרוי-טער זיג פון דער ארבייטער פארטיי פון ענגלאנד וועט אויך האבען א ווירקונג אויף דעם פאלי-טישען באוואוסטזיג פון די אמעריקאנער ארביי-טער. אויב עס איז ריכטיג, אז אויף דער אסע-ריקאנער פסיכאלאגישע האט א ווירקונג בלויז ערפאלג, דאן מוז דער גרויסער ערפאלג פון דער ענגלישער ארבייטער פארטיי נישט פאר-פעהלען צו האבען די נויטיגע ווירקונג אויף דער פסיכאלאגישע פון די אמעריקאנער ארביי-טער.

נאך נאר נישט לאנג צוריק פלעגט מען דער-אויף איהר די ענגלישע ארבייטער האבען, אז

יוניאן צייט-נאטיצען

(שלוס פון זייט 6)

ברוקוואוד, ווייל זי האט נישט געוואלט, זי איז איהרע מיטגלידער זאלען דארט פארניגט טעט ווערען פון קאמוניסטישען גיפט וואס עס פארשפרייטען קאמוניסטישע לערער. קאלענע מאסטי און זיינע פריינט האבען דאס געמאכט א סך איינמאכער ווי דאס האט געטאן די א. פ. א. וו. ל. זיי זיינען געבליבען ביים ברוקוואוד קאלעדזש און קאלהונ'ען געשיקט לעזאל. ווען זיי וואלן טען דאס זעלבע געטאן דעמאלט ווען די פערדעריקסאן איז ארויס מיט איהרע באר שולדיגונגען, וואלטען זיי זיך און דעם אינסטיטוט פארשפארט א סך ענמת נפש און זיך היינט נישט באדארפט געפינען אין אזא טראגיקאמישער לאגע.

אין זאך איז מיר אבער נישט קלאר, ווי אזוי האבען עס מאסטי און זיינע פריינט געוואלט צו זינדיגען גענען די מיינונגס פרייהייטען פון א לערער? ווי לאנג איז דען, ווי זיי אליין האבען געגען דער א. פ. א. וו. ל. די גאנצע וועלט מאביליזירט פאר די זעלבע חטאים?

עס איז א זעהר שווערער ענין. אבער איך האף, אז מיין חשוב'ער גענאסער רע-דאקטאר וועט מיר דאס ערקלערען. האט ער דאך דעמאלט אויך מיטגעוואנען אין ראדיקאלען באר געגען דער א. פ. א. וו. ל.

דישע פאליטיק, ווי פאר די לעצטע עטליכע אומגליקליכע יאָהרען. עס איז נאָך נאָכטירליך, אז מיר האָבען נאָך אַ באַר-דייטענדע זאָהל קלאָקמאַכער אין אונזער רע-רייזען, וואָס זיינען פאַרדאָרבען גע-וואָרען אין די עטליכע יאָהר. פאַרדאָרבען מיין איד, וואָס זיי האָבען פון זיך אַראָפּ-געוואָרען דעם דיסציפּלין פון יוניאָן-מעסיניקייט. אָבער דווער עלעמענט קען נאָך שטעלן צוריקגעבראכט ווערען אין דער משפּחה פון אונזערע רייהען, און איד-בין מעהר ווי זיכער, אז די כאַוויירס מיט דעם לאַנגען לואיס הימאן שטיצען זיך טאקע שטארק אויף דווען עלעמענט, אז זיי וועלען נישט פאַלגען דעם רוף פון אונזער יוניאָן. אָבער די כאַוויירס וועלען זיך שטעלן איבערצייגען, אז זיי מאַכען דעם גרעסטען טעות וואָס זיי האָ-בען ווען געמאכט. ווייל וואָלט דווער עלעמענט געוואָלט זיך פאַרבינדען מיט זיי, וואָלטען זיי שוין לאַנג דאָס געטאָן, און דאָס איז דער בעסטער באַווייז, אז זיי האָבען אזוי לייעב די כאַוויירס און האָבען צו זיי אזוי פיעל צוטרויען. פונקט ווי מיר זעלע.

און איד בין זיכער, אז די כאַוויירס וועלען זיך אין זעלעם שטעלן איבערצייגען אויף ווי ווייט זיי דענקען אָדער מאַכען צו דענקען אין דער אידישער נאָס, אז זיי זיינען אַ פאַסט, אָדער מען האָט זיי לייעב.

סענעס און בילדער אין קלאָקמאַכער מאַרקעט ערב דעם סמרייט

(שלוס פון זייט 5)

אין זיינע ליידען, וויל ער טאקע זיין ביי-טערע השגות אויסניסען אויף זייערע קעפּ. ווי געזאגט, איז דער גארמאנטישער-טער דער אמת'ער שפיגל פון היינטיגער צייט אין דער קלאָקס אינדוסטריע.

און עס איז אָבער אויך אינטערע-סאָנט, ווי אזוי אונזערע באַוויירס פון יוניאָן-סקווער זיינען געוואָרען צוטומעלט פון דער געוואונטקייט פון אונזער יוניאָן. זיי לויפּען שרוב ווי דער געוואונטער-הונד, וואָס האָט פאַרשלאָנגען אַ בייז, וועלכען ער קען נישט שרונטערשלינגען און נישט שרויסנעבען. און דאָס קען אפילו נישט קוויטשען. באַווער לואיס היימאן האָט אויסדריקליך געזאָגט, אז זיי וועלען סטרייקען. חלילה, זיין סקעבייגיאָן קען נישט שפּאַרען צו זיך. לעצט מען נאָכ-הער אין „טאָג“, אז זיי וועלען יא אַרויף-טערנען מיט אונז צונלייך, נאָך וואָס דען? זיי וועלען „קעפטשורען“ דעם סמרייט (א כח!) אָבער ווי דאָס זאָל נישט אויסקומען קאָמיש, איז דאָס נישט מעהר ווי נאָכטירליך, אז די באַוויירס זיינען געוואָרען פאַטשטעלעט.

און עס דאַרף אויך פאַרשטאַנען ווער-רען, אז אונזערע וואָנענאָנטע משיחים פאַרשטעהען די לעגע אויסגעצייכענט. זיי ווייזען און פאַרשטעהען אויך דעם סעני-טימענט פון די קלאָקמאַכער. זיי פיהלען אז קיין ברעקעל צוטריט מעהר צו די קלאָקמאַכער האָבען זיי נישט. מען האָסט זיי ווי דעם טויט. נאָך וואָס דען? מען מאַכט דעם אַנשטעל, אז מען איז כלומ'שט אַ פאַסט, און מען נישט שרובס בשתיקה דיפּלאָמאטישע קלאַנגען, ווי להכביל עפעס אַן אַנגעזעהענע אַרגומאַנטי-אָציע. און אונזער אומפּערטייאישע טע-מעני צייטונג באַשטימט דאָס ווי אַ שטיי-גער פון זיכערע קוועלען, אָדער עס האָט זיך פאַרשפּרייט אַ קלאַנג, א. א. וו. זאָ-נאָר די „פרייהייט“ האָט נאָך ביי אַיצם נישט געשריבען וואָס די שטראַטמאַנעס דענקען צו טאָן.

עס איז אָבער נישט וויכטיג וואָס די שטראַטמאַנעס האָבען בדעה צו טאָן. פאַר אונז איז וויכטיג דער פאַסט, אז אונזער-רע קלאָקמאַכער האָבען מעהר אָדער ווע-ניגער זיך אויסגעלייטערט פון דעם קאָש-מאָר און מען הערט נישט מעהר די נאָ-

בלויז נאך איין גומע זאך
צוגערעכענט צו די אנדערע
גומע זאכען אין לעבען

CAMEL

ס י ג א ר ע מ

ווארום קעמעלס איז דער בעסערער סיגארעט

קעמעלס ענטהאלטען אזעלכע טאבאקען און אזא צו-גריפמישונג וואס קיין סיגארעט האט עס נאך קיינמאל נישט געהאט.

זיי זיינען געמאכט פון די אויסגעקליבענסטע טערקישע און אמעריקאנישע טאבאקען וואס וואקסען.

קעמעלס זיינען אימער גלאט און מילד.

קעמעל קוואליטעט ווערט אייפערדיג אפגעהיט... פון דער גרעסטער ארגאניזאצאן פון פאכמענערשע טאבאק לייט אין דער וועלט... עס בייט זיך קיינמאל נישט.

רויכערט קעמעלס וויפיל איהר ווילט... זיי וועלען קיינמאל נישט פארמאסערען אייער טעט.

זיי לאזען אויך קיינמאל נישט איבער קיין אונגאגענטהמען נאך-טעט.

יוניאן און צייט-נאטיצע

פון פ. דעמביצער.

זעט קאנסערוואטיווען פרייטש, זענען זיי, פון זיין מענטש וואהל.

דער לערער רשט פון ברוקוואוד קא- לעדזש האט אויף זיין לעצטער וועג אריינגעלייגט א שטארקע פארשטיינג פון דער עקסטרעמער פון ברוקוואוד פאר בייטער אונטערזיכער, אז זי וואלט פאר דעם קומענדיגן לערן יאָהר מעהר נישט אַ שטעלען דעם. ביז איינציגן איינפלוסן אַר פון עקסטרעמיזשע וויסענשאפטן דר, ארטוור קאלהון. און נעמטן האָבען זיי דאָס דערפאר, ווייל דר. קאלהון איז אַ קאמוניסט און שטייט דערמיט דעם ליי- באַר קאלעדזש.

זוויי לויטעט ווייניגסטענס דער סטייטמענט פון דעם לידער פון ברוקוואוד - פון אונזער ליבעל נעמען פרייטש א. מ. פ. מאַסטי.

דעם אמת נעמט, איז דאָס פאר מיר אַ גרויסער חידוש. וואָס איז איינעמליך געשעהן דאָס פרייטש מאַסטי, וועלכער האָט קאלהונען ערשט מיט אַ קורצער צייט צוריק אין ניו יארק, "פאָרווערטס" אזוי הייסט פארטיידיגט נעגן דעם כלל פון קאמוניזם, איז איהם איצט אליין חושד דערין, און האָט אויף איהם דערפאר אַרויסגעלעגט אזא שטארקע שטראַף? צי איז אפער קאלהון אין דער צווישען צייט געוואָרען אַ קאמוניסט און מאַסטי און ווייניג איבעריגע קאלענען האָבען זיי- געזעהן, אז ער, דר. קאלהון, איז דערמיט שטענדיג פאר'ן ברוקוואוד אינסטיטוט און אז מען טאָר איהם דעריבער ווייטער נישט אַשטעלען.

הייבט זיך נישט אַן. קאלהון באַהויב'ט מעט אין דער מאַגאזינע, "סטייט", אז ער איז אויך איצט נישט קיין פארטיי קא-מוניסט און אז ער איז אויך קיינמאל קיין מיטגליד פון דער קאמוניסטישער פארטיי נישט געווען. נישט מעהר, ער סימפאטיזירט בלויז מיט דער לינקער באַוועגונג. עס איז אַלץ גענוי דאָס זעלבע וואָס פרייטש מאַסטי טי נומא האָט גע'מענה'ט מיט עטליכע חדשים צוריק אין "פאָרווערטס" צו קאל-הונ'ס פארטיידיגונג נעגען די פאָרוואָרד פון דער א. מ. פ. מאַסטי.

פרייטש מאַסטי און ווייניג ברוקוואוד פרייטש נעמענען זיך איצט אין דער זעלבער לאַגע, וואָס די א. מ. פ. מאַסטי. האָט זיך נע- פונען, ווען זי האָט זיך אָפגעזאָגט פון (שלוס אויף זייט 7)

וואָס האָבען באַוואוינען געוויסע עלעמענטן טען די דאָזיגע רעוואָלוציע צו פאַרסירען. די מאַסיווען צו האָבען נאָך אַ צד אין דער יוניאָן...

לעצטען מאַנטאָג האָבען די צייטונגען געבראָכט אַ ידיעה, וואָס האָט אַ גרויסען אינטערעס, אָדער דאָרף ווייניגסטענס האָר בען אַ גרויסען אינטערעס פאַר יעדען באַ- וואוסטזיניגן טרייד יוניאָניסט.

מעטיו וואָהל, איינער פון די אָנגעזע- העכסטע פיהרער פון דער א. מ. פ. מאַסטי האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר דער נויטווענ- דיגקייט און נוצליכקייט פון אַ פאַראיי- ניגטער וועלט באַוועגונג פון די אַרבייטער אין אַלע לענדער. ער האָט אויך באַמערקט, אז די פאַראייניגונג וואָלט געקענט פאַר- קומען אויף אזא אופן, דאָס דער טרייד יו- ניאָן אינטערנאַציאָנאַל אין אַמסטערדאַם זאָל פאַראייניגט ווערען מיט דער פאַר- אַמעריקאַן פערדערישאַן און לייבאַר.

ברודער וואָהל זעהט אָבער די מעג- ליכקייט פון אזא פאַראייניגונג נאָר דע- מאַלט, ווען עס זאָל יעדען צד געגעבען ווערען אַ ברייטע אויטאָנאָמיע.

וועל, מיר וועלען זיך איצט נישט האַנד- לען ווי גרויס און ברייט עס זאָל זיין די אויטאָנאָמיע. דאָס אליין וועט באַשטימט נישט זיין קיין שום מניעה צו אַ פאַראייני- גונג. די טרייד יוניאָנס פון פאַרשידענע לענדער אין אייראָפּא וואָס באַלאַנגען צום אַמסטערדאַמער אינטערנאַציאָנאַל, האָבען אויך זייערע ברייטע אויטאָנאָמיע רעכט. און אַמעריקאַ וועט עס באַשטימט באַקא- מען. זאָל נאָר מעטיו וואָהל זיך איינפאַר- מירען ביי דער אינטערנאַציאָנאַל, וועלכע איז אָנגעשלאָסען אין אַמסטערדאַמער אינטערנאַציאָנאַל, צי זי האָט נישט אַ גענוג ברייטע אויטאָנאָמיע.

דיזער שטאַנדפּונקט פון מעטיו וואָהל אויפ'ן געביט פון אינטערנאַציאָנאַלער טרייד יוניאָן פאַליטיס פאַרדינט באַגרייט צו ווערען אַלס אַ גרויסער פאַרטשריט פאַר

הלאַוי וואָלט דאָס אמת געווען. איך קען זיך נישט העלפען, אָבער איך האָב דאָך דעם איינדרוק, אז מאַכענע נאָר פיינע יוניאָן ברידער ברויכען נישט אזוי שטעל'ן און נאָרשטיינען אַלס מיטגלי- דער אין דער יוניאָן ווי זיי דאַרפן שטעל'ן און נאָרשטיינען אַלס צדדים אין דער יוניאָן.

און דערפאַר איז מיר דאָס נישט צום האַרצען. און לאַמיר אייך זאָגען, ברידער פון לאַקאַל 2 און 9, דעם אמת.

עס איז מיר נישט צום האַרצען, וואָס גראַד איהר, די אַמאָליגע גרעסטע געגנער פון שלום, דאָס גראַד די יעניגע פון אייך וואָס זיינען אין באַס- טאָן ביי דער לעצטער קאָנווענשאַן אויפ' געשפּרונגען פול מיט כעס, ווייל מען האָט דאָרט אָנגענומען אזא אומשולדיגע באַ- שלום, ווי בלינדער צו מאַכען דאָס אַריינ- קומען אין דער יוניאָן פאַר נישט רעניס- רירטע, - דאָס גראַד איהר ווייט דאָס איצט געוואָרען די שלום פערעדיגער.

אַה, איך ווייס, אז מען קען זיך עני- דערען און מען קען אויך מיינונגען עני- דערען. ווי קומט דאָס אָבער, וואָס אייער גאַנצע גרופע האָט זיך געענדערט? ווי קומט דאָס, וואָס אייער גאַנצע גרופע, וועלכע איז געווען אזוי שטאַרק געגען שלום, איז איצט געוואָרען אזוי פרידענס- ליבענד?

וועל, די קאמוניסטען דענקען קאַלעק- טיוו, ווייל מאַסיווע האָט פאַר זיי אַלע- מען צו יעדער צייט אַ פאַסיגען צוגע- טראַכטען שטאַנדפּונקט.

אָבער וואָס איז דער מעהר מיט אייך? האָט אויך איהר אַקוראַטע אַלע מיט איין מאַל געענדערט אייערע מיינונגען? מיט דעם באַשלוס פון אייניגקייט מיט אַלע גרופען אין אייך גראַד זעהר צופרי- דען. זייער פלאַץ דאָרף זיין אין דער יוניאָן און עס דאַרף אַלעס געטאָן ווערען, אז זיי זאָלען וואָס שנעלער אַריינקומען. מיר געפּלען נאָר נישט די מאַסיווען.

אין מאַכע קלאָוק מאַכער לאַקאַלען אין ניו יארק געהט איצטער אָן אַ באַ- וועגונג, וואָס וואָלט אין רוהיגע צייטען זיכער אַרויסגערופען גרויס אויפמערקזאַמ- קייט אין די אלגעמיינע רייהען פון דער יוניאָן און פון דער אַרבייטער באַווע- גונג. נישט מעהר איצט ווען עס שטעהען אויף דער טאָג-אַרדנונג פון דער יוניאָן אַזעלכע וויכטיגע פראַגען, ווי די קאָ- פערענצען מיט די באַלעבאָטיס און די פאַרבאָרייטונגען צו אַן אומפאַרמיידליכען גענעראַל סטרייק, ווערט די דאָזיגע באַ- וועגונג כמעט ווי נישט באַמערקט. אָדער ווען זי ווערט שוין פון מאַכען וויכטיגען יוניאָן-טוער יאָ באַמערקט, ווערט זי פון איהם מיט דער האַנט אַוועקגעמאַכט.

איך האָב דאָ אין זינען די זאָגענאָנטע שלום-רעוואָלוציעס פון לאַקאַל ניין און פון לאַקאַל צוויי.

און איך וויל מיט דער גאַנצער אָפּענ- הייט זאָגען, אז דער טאָן פון די רעוואָ- לוציעס און דער אופן, ווי זיי ווערען אונטערגעטראָגען אויף די פאַרזאַמלונגען, איז מיר נישט זעהר צום האַרצען. חס- ושלום נישט דערפאַר, ווייל איך בין נע- גען פרידען מיט די "טאַלעראַנצעס" אָדער מיט די "צענטריסטען". אַה, ניין! דאָס נישט. געוויס נישט. איך בין פאַר שלום אין דער טרייד-יוניאָן באַוועגונג מיט יע- דען, אַ חוץ מיט קאמוניסטען. און נישט דערפאַר ווייל מאַסיווע געפּעלט מיר נישט, נאָר בלויז דערפאַר, ווייל עס איז מיינ- אַבסאָלוצע איבערצייגונג, אז מיט קאָמ- ניסטען איז אונגענליך צו האָבען שלום אין די טרייד-יוניאָנס.

די גאַנצע מעשה איז מיר נישט צום האַרצען, ווייל איך פאַרשטעה אייגענטליך נישט אויף וועמען מען שטעלט דאָס אויס אַזעלכע שווערע האָוועזערס, ווי די רע- וואָלוציעס פון לאַקאַל 9 און פון לאַקאַל 2.

אויף וועמען, אויף שטעל'ן, אָדער אפּער, אויף נישט-רעוואָנען און נאָרשטיינען דאָרף מען האָבען אַזעלכע שלום רעוואָל- ציעס?

איך וויל נישט דערמיט פאַרמינערען שטעל'ן אָדער נישט-רעוואָנען און נאָר- שטיינען אין זייער גרויסען ווערט פאַר דער יוניאָן. האָב איך דאָרף אליין שוין עטליכע מאל געשריבען, אז די אינטערנע- שאַנאַל דאָרף זיי אַמנעסטירען, דאָרף זיי פאַרלייכטערען דעם וועג צוריק אַריינצו- קומען אין דער קלאָוקמאַכער יוניאָן.

אָבער יעדע זאך האָט דאָך געוויסע גרע- נעצען. מען דאַרף דאָס וויסען ווי ווייט מען דאַרף געהן, ווען דאָס פאַסירט אפילו אין צייטען ווען מען קען לייכט מאַכען אַ סענטימענטאַלען, אָדער בעסער געזאָגט, אַ היסטערישען אָנשטעל.

די איצטיגע שלום אָפּאָסטאָלען אין דער פינישערס און אין דער קלאָוקמאַכער יוניאָן, קענען דאָך געוויס שטעל'ס כחות און נאָרשטיינען קראַפט און איינפלוס צווישען די קלאָוקמאַכער. זיי ווייסען, אז זיי שטעלען נישט מיט זיך פאַר אזא וואַזשנע קראַפט, אז זיי זאָלען זיי דאָרפאַר באַ- צאָהלען אזא טייערען פרייז.

איך האלט נישט, אז מען דאַרף איינ- האַנדלען מצאיות, אז מען דאַרף זיך פיר- רען קרעמערש. פונדעסטוועגען איז שווער צו פאַרשטעהן, ווי אזוי מען נישט דאָס אַוועק אזא אַוצר פאַר אזא בלייגען פרייז...

פאַר אזא רעוואָלוציע און אפּער פאַר נאָך וועניגער ווי דאָס האָט מען דאָך אַמאָל געקענט איינהאַנדלען איינמאַנען אי סאָ- שאַ צימערמאַנען, אי באַרוכאָוויטש'ען, מיט שטעל'ן און באַוואונער'ן אַלס אַ צו- טשעבזניש.

פאַר אַ טויזענט חלם פון אזא רעוואָ- לוציע האָבען דאָך אונזערע ברידער פון לאַקאַל 2, וואָס זיינען געגען "פאַליטיקס" אין דער יוניאָן ביי זיך געקענט איינהאַל- טען די גאַנצע טאַלעראַנצ גרופע, וועלכע איז דעמאָלט געווען אַ סך שטאַרקער ווי זיי זיינען היינט, ווען יעדער פון זיי שלעפט זיך נאָך נאָך אַן אַנדער וואָגען.

אָדער צי זאָל אפּער געמאַלט זיין, אז איהר, מיינע פרייטש פון לאַקאַל 2 און 9, אָפּפערט דאָס אַלעס, צוליב דעם גרויסען קאָמף וואָס שטעהט איצט פאַר דער מיר פון דער קלאָוקמאַכער יוניאָן און איהר ווילט פאַר יעדען פרויז די שטעל'ס און די נאָרשטיינען האָבען אין דער יו- ניאָן אַלס שווערס אין סאָמא?

אלע דארפן שיסען (פעליטאָן) פון ז. ווהילער.

ווי מיר ווייסען, האָט דאָך געמאַכט דאָס פאַלקס, טאָ וואָס זיינען זיי, די ריכטער. שולדיג, אז דאָס פאַלק וויל אז אַלע זאָ- לען שיסען?

פונדעסטוועגען דאַרף מען אויך נישט זיין ברוגז אויף דעם אַמעריקאַנער פאַלק דערפאַר, ווייל, ווי זאָגט מען: קהל אין נישט קיין גולן. דערווייל האָבען מיר נאָך ביז איצט נישט געזעהן, אז די אַמעריקאַ- נער זאָלען שיסען זייערע פרויען אויפ'ן שלאַכטפּעלד. אמת טאָקע, די קאנסטי- טוציע זאָגט, לויט ווי דער סופּרים קאָרט טייטשט אונס, אז אַלע מענער און פרויען דאַרפן געהן מיט געוועהר און האַנדל זיך שלאָגען מיט'ן שוואַ, פונדעסטוועגען האלט עס נאָך נישט דעריי. נישט נאָר שיסען מיר נישט אונזערע פרויען אויפ'ן שלאַכטפּעלד, נאָר אפילו אונזערע ריכ- טער פון סופּרים קאָרט שיסען מיר אויך נישט זיך צו שלאָגען מיט'ן שוואַ, כאַטש עס פּי קאנסטיטוציע זיינען זיי דאָך מאַנסביל און דאַרפן בפירוש שיסען...

דאָס אַמעריקאַנער פאַלק, דאַרף מען געדענקען, איז זעהר פרינציפּיעל. עס האָט לייכט אָנגעהמען זאָכען אין פרינציפּ, אָם למשל, ווי עס האָט אָנגענומען אין פרינ- ציפּ דעם 18טען אַמענדמענט, אז מען זאָל נישט טאָרען טרינקען קיין משקה... דאָס אייגענע קען מען זאָגען איז אויך וועגען דעם שיסען. פרינציפּיעל דאַרף עס הייסען, אז אַלע אין דעם לאַנד פון בראַווע קאָנען כאַפּען אַ ביסל און זיך שלאָגען מיט דעם שוואַ. זאָל דער שוואַ טאָקע מורא האָבען אָבער אז עס וועט קומען צום געהן אין שלאַכט אַריין וועלען נאָך זיין גענוג מענער קענען אויף אַנצופּילען די באַסאָליאָנען. עס וועט נאָך נישט האַלטען אזוי שטאַק, אז מען זאָל דאַרפן שיסען אַלעס ריכטער, אָדער אַלעס ווייבער. אָבער אין פרינציפּ דאַרף עס הייסען, אז אַלע וועלען, דאַרפן און מוזען געהן אין שלאַכט...

איצט קאָנען מיר שוין אַלע שלאָפען רוהיג. מיר האָבען שוין ווער עס זאָל אונז פאַרטיידיגען, ווען דער שוואַ וועט אַנ- פאַלען אויף אונז.

דאָס העכסטע געריכט פון די פאַר- אייניגטע שטאַטען האָט גע'פּס'קענט, אז אַלע אַלעס ווייבער דאַרפן שיסען, דאָס הייסט, אז אין צייט פון אַ מלחמה דאַרפן זיי געהען געוועהר אין האַנט און זיך שלאָגען מיט'ן שוואַ, וואָרים טאָמער טוען זיי דאָס נישט, איז אויס מיט אַמעריקע. און אויב אַן עלטערער פרוי גלויבט, אז זי וועט נישט קאָנען, אָדער נישט וועלען שיסען, קאָן זי נישט ווערען קיין בירגערין פון אונזער מעכטיגער רעפּובליק. געהאָנדעלט האָט עס זיך וועגען דעם, צי מען מאַדאָס ראָזיקאַ שווימער, אַ 50- יעהריגע פרוי, וועלכע האָט זיך אויסגע- רעדט, אז זי וועט נישט שיסען, צי מען זי ווערען אַ בירגערין. דער סופּרים קאָרט זאָגט, אז זי טאָר נישט; ווייל אויב מען זאָל ערלויבען אַזעלכע פריעדליכע פרויען ווערען בירגער, דאָן איז אונזער לאַנד אין געפּאָהר.

זאָלען אָבער מענטשען אין אַזעלכע הייסע מען אוממיט זיך נישט אויפּרענען. אונזערע הויכע ריכטער זיינען נישט דאָס, וואָס מען קען נאָך, חלילה, דענקען ווע- גען זיי. ווען זיי גיבען אַרויס אזא ענטשיידונג, איז דאָס נאָר ווייל אזוי שטעהט אין דער קאנסטיטוציע. דאָס איז זי, די קאנסטיטוציע שולדיג, וואָרים אַ סימן האָט איהר, פּרובירט מאַכען אַ נייע קאנסטיטוציע וועט איהר זעהן, ווי דער סופּרים קאָרט וועט אַרויסגעבען נאָר אַן אַנדער ענטשיידונג...

זיי, די ריכטער פון דעם העכסטען געריכט פון לאַנד, דאַרפן אונז פאַר- טייטשען די קאנסטיטוציע. דערויף האָט מען זיי אַוועקגעוואָרען דאַרמען אין ווע- שינגטאָן אז זיי זאָלען נישט טאָן קיין אַנ- דער זאך, ווי נאָר לערנען וואָס עס זאָגט די קאנסטיטוציע. און די קאנסטיטוציע.

הערעכטיקייט

גרייטער פון אלע
לעזער, פארשידן
נייט טייך, און די
וועלט וועט זיין
שיינער

בזדעטי ווערן
לא ארעפ.
(הויב ב"ה, 2)
10 טייטן גערעכט
קייט וועט זיין
שטערק און וועל
אויס נישט שטענדיק.

אפיציעלער ארנאז פון דער אינסערנעשאנאל ליידים גארמענט ווארקערס יוניאן

Vol. XI. No. 14.

Friday, June 14, 1929

פרייטאג, 14 מער יוני, 1929

PRICE 3 CENTS

קלאזקמאכער, אויף צום מאס-מיטינג!

קאנפערענץ אפגעבראכען; קאמף דער איינציגער אויסוועג

סטרייק-רעפערענדום וועט דורכגעפיהרט ווערען דאנערשטאג אווענט, דעם 20טען יוני, און פרייטאג, דעם 21טען יוני — דעם גאנצען טאג

מאכער, וועלכע ליגען געבויגען מיט זייערע קעפ און מיט זייערע רוקענס אין די שטער און ביזי מיט, האבען נישט צו צעהלען קיין רענט אין סלעק מיט. די באלעבאטס האבען אויך נישט געוואלט נאכגעבען די גערעכטע פאדערונגען פון דער יוניאן וועגען באגרענעצטע דעם איצטיגען דיסטאנציע-רעכט, וואס ווערט אויסגענוצט אלס א ביישם געגען די ארכיטעקט אין די שטער אלס א מיטל צו פארקלענערען די ווייזשעס, צו רואנירען די יוניאן באדינגונגען און אלס א מיטל צו באשטראפען פאר אקטיווע יוניאן מעמבערס.

דערפאר האבען אבער די באלעבאטס געהאט דעם טרויעריגען מומ צו פארלאנגען, דאס ווידער-אייפהירען פון שטיק-ארכיטעקט אין דער אינדוסטריע, 6 מאנאטען אין יאהר שבת-ארכיטעקט פאר „סינגל פעי“, און די צוריק איינ-פיהרונג פון א 42-שטונדיגע ארכיטעקט-וואך.

די באלעבאטס האבען פרעג און אפגעווערפן ערקלערט, אז די יוניאן האט נישט קיין מאכט ווי צו צווינגען נאכצוגעבען די יוניאן פאדערונגען. די יוניאן האט דארויף געענטפערט, אז אויב דאס איז א פראגע פון מאכט, וועלען די באלעבאטס זיך גלייך איבערצייגען, צי מיר האבען מאכט גענוג צו פארטיידיגען אונזערע גערעכטע אינסערעסעס געגען די שקלאפישע געגענפאדערונגען פון די באלעבאטס.

דאנערשטאג נאכמיטאג איז אפגעבראכען געווארען די אנרימענט-קאנפערענץ צווישען די באלעבאטס און דער יוניאן.

די אינטימ קלאק מאנופעקטורערס זיינען ביז צו דער לעצטער מינוט געבליבען מויב און שמוץ צו די גערעכטע יוניאן פאדערונגען און זיך נישט גע-וואלט צוהערען צו דעם נויטיגען פון די מויערענער קלאק מאכער, וועל-כע שטאממען אין די שטער און קענען מעהר נישט בלייבען ארכיטעקט אונ-טער די אלטע באדינגונגען; אונזער די ביישם-באדינגונגען פון איצטיגען דיסטאנציע-רעכט.

די מאנופעקטורערס האבען געהאט דעם מומה אפצוואנגען א קליינעם רעז אויף די ווייזשעס, וואס זיינען אין די לעצטע דריי יאהרען דורך דעם דיסטאנציע-רעכט אזוי געזונקען. ווי, די באסעס, וואס ספענדען מויער-טער דאלארען פון דעם קלאק מאכער'ס שווערער פראצע, קענען כלומר'שט נישט אפארדען צו צעהלען מיט עטליכע דאלאר מעהר.

די באלעבאטס האבען אויך נישט געוואלט הערען און טראכטען וועגען דער ווידער-איינפיהרונג פון אגעמפלאימענט אישורענס פאגד, וואס די יוניאן פאדערט.

וואס קימערט עס זיי, די פיינע הערען מאנופעקטורערס, וואס בא-וואוינען די שענסטע הייזער און די נייסטע אפארטמענטס, וואס די קלאק-

די יוניאן רופט אלע קלאקמאכער צו א גרויסען מאס-מיטינג

דער רעפערענדום וועט זיך אנפאנגען גלייך נאכ'ן מאסען-מיטינג און וועט אנהאלטען פרייטאג דעם גאנצען טאג. אויפ'ן מיטינג וועלען צעטיילט ווערען געהיימע באלאטס.

יעדער מיטגליד פון דער יוניאן דארף מיטברענגען זיין יוניאן בוך. אנדערש וועט ער נישט האבען קיין שטימערעכט. דער יוניאן בוך וועט דאן אפגעשטעמפט ווערען אלס באווייז אז דער מעמבער האט שוין געשטימט.

קלאק מאכער! דאנערשטאג נאכמיטאג אין דער ארמאד-אויף דער 34טער סטריט און פארק עוועניו!

א.פ.א. 5. וועט מיט אלע מיטלען שטיצען דעם קלאקמאכער סטרייק

פרעזידענט גרין קומט ספעציעל קיין ניו יארק זיך צו באקענען מיט דער לאגע פון די קלאקמאכער און די פאדער. — פארשפערעכט שטיצען פון דער פעדעריישאן און זיין אייגענע מיטהילף צו פיהרען דעם סטרייק.

פרעזידענט גרין האט צו דיווען צוועק געהאט א באראטונג מיט א קאמיטע פון דער יוניאן, וועלכע האט איהם גענוי אינפארמירט וועגען דעם איצטיגען צו-שטאנד אין דער אינדוסטריע און וועגען דער אויספארמיידליכקייט פון דעם גענע-דאל סטרייק. פרעזידענט גרין האט דאן פארשפארט זיין פולע הילף און די הילף פון דער פעדעריישאן פאר'ן קלאקמא-כער סטרייק.

גרין האט אויך צוגעזאגט, אז ער וועט אויף יעדען הויף פון דער יוניאן פו-מען קיין ניו יארק; פו ער איז גרייט צו ארעסטירען סטרייק-מיטגלידער, זיך צו באטייליגען אין קאנפערענצען אדער אין אירענע וועלכער מעסיגט פאר וועל-כער מען וועט זיך אין איהם נייטיגען.

אין דעם גרויסען און ערנסטען קאמף וואס עס וועט אונז איצט אויסטוטען צו פיהרען גענען אונזערע שונאים, גענען די באלעבאטס און גענען די קאמניסטען, שטענען מיר נישט אליין. אין דיווען קאמף האבען מיר א סיגנעל שווארץ — דעם אסטריקאנער ארכיטעקט-קלאס, וואס איז ארבעטנייט אין דער שטרייטען פעדעריי-שאן און ליבאר און וועלכע איז גרייט אונז מיט אלעס צו העלפען דעם קאמף צו געווינען.

וויילאס גרין, דער פרעזידענט פון דער אסטריקאנער פעדעריישאן און ליבאר, האט לעצטע וואך באזוכט ניו יארק מיט'ן ספעציעלן צוועק זיך צו באקענען מיט דער לאגע פון דער קלאקמאכער און פאדערס יוניאן.

כרי איבערצוגעבען גענוי אלע איינצעלהייטען וועגען די פארהאנדלונגען צו דער מעמבערשיפ, רופט די יוניאן דעריבער אלע קלאק מאכער וואס ארכיטען אין מדינה, צו קומען צו דעם גרויסען מאסען מיטינג, וואס וועט פארקומען דיווען דאנערשטאג, 4 אויגוסט נאכמיטאג, אין דער גרויסער 71טער ארמאד, 34טע סטריט און פארק עוועניו.

די פאלגנדע רעדנער וועלען אדרעסירען דעם מיטינג:

פרעזידענט גרין, פון דער א.פ.א. 5.

פרעזידענט שלעזינגער.

עקסיטנץ פרעזידענט דובינסקי.

דזשענעראל מענערדזשער נאנלער, און אנדערע.

דארטן, אויף דער גרויסער פאראמלונג, וועלען מיר געבען דעם ענטפער, וואס די באלעבאטס פארדינען פאר וויער פראוואקאציע און עקשנות.

דארט וועלען מיר אס שארפטען פראטעסטירען געגען די שקלאפישע געגען-פאדערונגען פון די באלעבאטס. דארט וועלען מיר זיך מאביליזירען צום קאמף געגען שטיק-ארכיטעקט; דארט וועלען מיר זיך וואלען צום קאמף געגען סוועט שאפ-סיסטעם וואס וויל אונז ווידער פארשטאממען אין די פינג-טערע קעלערס און גורעס. דארט וועלען מיר שלימען די רייהען צום קאמף געגען דיסטאנציע-רעכט, וואס דריקט אונזערע ווייזשעס, וואס רואנירען די יוניאן באדינגונגען, וואס פארמאכט די אקטיווע יוניאן לייט און די שאפ-טשערלייט פון די שטער.

ברידער און שוועסטער! די יוניאן האט אלעס געטאן צו פארטיידיגען אונזערע אינסערעסעס אויף א פרייליכען אופן. די באלעבאטס ווידער הא-בען אלעס געטאן, דעם קאמף צו פראוואקירען.

די באלעבאטס האבען דעם קאמף געוואלט, און ווי וועלען איהם האבען קלאק מאכער! די יוניאן וועט אבער דעם קאמף אזוי לאנג נישט א-הייבען, ביז איהר וועט נישט שרייטענען אייער אייגענע מינונג וועגען דעם וואס עס דארף איצט געשעהן.

דיווער סטרייק וועט נישט געווען ווערען, ווי דאס איז געשעהן מיט דעם סטרייק פון 1928, וועלכע מען האט געווען אויף דער קעמפונד פון סאסקווע.

דאס איז נישט קיין סטרייק פון דער קאמניסטישער פארטיי, נאר א סטרייק פון די קלאק מאכער, און די קלאק מאכער ווארפען באשטימען צי זיי ווילען סטרייקען אדער נישט.

דעריבער וועט די סטרייק פראגע גענומען ווערען צו א רעפערענדום א-פ-שטימען.

דושינס באהאנדלונג דיט מאסען מיטגלעדן

(שלום פון זיין 1)

מיט די באשעפטיגטן, האט ער האט גע-
וואוסט, אז עס וועט דערפון גע-
ארויסקומען.

דושינסקי האט געזאגט, אז צום שטח
איז אלע באל פארשן ציט גענוג, און
אזוי לאנג ווי עס איז אפשר נאך פאראן
א פונק פון האפנונג צו הערנדיקען די
יוניאן-פארענדונגען אויף א פרידליכע
אופן, וועט די יוניאן אלעס טון, כדי
דעם קאמף צו פארמיידען. אבער יעדע
זאך האט א גרענעץ! — האט ער אויס-
גערופען, און באהאנדלט די באהאנדלע-
ר, מיט, אז זיי קענען זיכער זיין, האט די
יוניאן וועט מעהר נישט דערלאזען, וואו די
באלעבאסטיס זאלען מאכען מיטברויך פון
די ארבייטערס צו דערלירן.

פונם באריכט פון דעם פראטאקאל
פון דער באהאנדלונג פון דירעקטארס איז בא-
וואוסט געווארען, אז אין משך פון דער
לעצטער וואך זיינען פארגעקומען
כסוכים אין מאנעכע שטעטער, וואס בא-
לאנגען צו דער אמעריקען אסאסיאציע.
דורך דעם שטעלונג פון דעם מענער-
זשער פון די אמעריקאן אסאס, מר. יוא-
וועליר, איז די יוניאן געוואונען געווען
צו סעטלען די קאמפליינטס מיט יעדען
באם באזונדער.

די יוניאן פאדערט דעריבער אויף די
שוועסטער-און ברודער אין די שטעטער, אז
זיי זאלען ברענגען אלע קאמפליינטס אין
די יוניאן אפיסעס.

פאר'ן שלום פון מיטינג איז אויפ'ן
פארשלאגן פון דעלעגאט בערמאן פון לא-
קאל 9 איינשטימטן באשלאסען געווא-
רען צו שיקען א באדויערונגס-טעלעגרא-
מע צו ברודער מאריס זימאן, וועלכער
געפינט זיך אין האמפטיאל נאך א שווע-
רע אפעראציע.

די אפיציעלע ערפענונג פון דער יוניטי הייז

(שלום פון זיין 1)

אלא יוניטי האט געגעבן דורכ'ן איינע
נעם יוניטי-אקטער. עס האבען זיך
אויך באטייליגט רעי פארטער מילער, די
באקאנטע קאלאראדא-אקאדעמיק, און
אב. בערג, דער יונגער, טאלאנטפולער
וויאליניסט, און דער פיאניסט פון יוניטי
האוס, מירעל אינגערמאן.

דעם 21טען מאי וועט פארקומען די
אפיציעלע ערפענונג פון דער יוניטי הייז,
די הערליכע זומער-הייז פון די ארביי-
טער פון ניו יארק און ארומיגע שטעט
און שטעטלאך.

א ספעציעלער רייכער פראגראם ווערט
שוין באצייטעט פלייסנדיג געגערייט. עס
וועלען אויפטרעטען רעדנער פון דער אר-
בייטער-באוועגונג און פון די יוניאנס.

הענסטריט אייך באצייטעט אין
אפיס פון דער יוניטי הייז, אין ניו יארק,
3 וועסט 16טע סטריט. מעלעפאן טשעל-
סי 2148.

ריינקאט מאכער יוניאן אין מאנטרעאל פייערס ערשטע זיכערהייט

יוניאן האט אלץ די מעגליכקייט זיך צו
אנטוויקלען און וואקסען אין צאהל און
אין שטארקייט.

אין נאמען פון דער אינטערנעשאנאל
האט ווייט-פערזענלעכע ניגאלד באזוכט
מאנטרעאל און זיי איבערגעגעבן די גר-
סען פון דער יוניאן. ניגאלד איז אויפ-
גענומען געווארען מיט דער גרעסטער
באגייסטערונג. די דארטענע יוניאן-טוער
האבען איהם אויף זייער באגייסטערונג גע-
ענטפערט, אז זיי וועלען אלעס טון, וויי-
טער ענערגיש אנטווערן מיט דער ארביי-
טער-יוניאן-און זיי איבערגעגעבן די גר-
עלען ווייט-פערזענלעכע מיט דער יוניאן
דעמאנסטראציען אין מאנטרעאל. צוויי
שען די הערער, וואס האבען פארשפרא-
כט צו העלפען דער אינטערנעשאנאל אין
איהר ארגאניזאציע-ארבייט, זיינען גע-
ווען: גליקסאן, דער דזשענעראל מענער
דזשער פון דער אמאנאטימער; אדער
מאן שווערס, רייך פון ארבייטער-ריי-
און וו. מאריס.

ברודער שיי, דער טשעכאסלאוואק
ריינקאט מאכער יוניאן, האט באקומען
א שטארקע מתנה.

נאניסטער קלאק אפערייטער מיט דזשענע- קלאק מאכער צום קאמף מיט די נאניסטער

לאקאל 2 שטרעקט אויס די האנד פאר איינזיקייט צו אלע קלאק-אפערייטערס, וואס ווילען צו-
ריקומען צו דער אינטערנעשאנאל. — זעקס הונדערט קלאק אפערייטערס ערקלעהרען
זייער גרייטקייט צום קאמף און דריקען אויס פארטרייען צו דער יוניאן פיהרערשאפט.

האט ארויסגעווארען א זעהר אינטערע-
סאנטע דעסקריפציע, אין וועלכער עס האט
בען זיך באטייליגט צוקעמאן, שיי, ליר
באז, סיימאן, ווייטשטין, היינס און
ברודער דזשענעלער. נאכדעם ווי עס איז
אויסגעדריקט געווארען דער צומערקען צו
דער קאנפערענץ קאמיטע, און צו דער
יוניאן-פיהרערשאפט, איז אויפ'ן פאר-
שלאגן פון ברודער צוקעמאן איינשטימט
באשלאסען געווארען, ארויסצושיקען א
טעלעגראמע צו ברודער מאריס זימאן,
וועלכער געפינט זיך אין האמפטיאל נאך
א זעהר געפערליכער אפעראציע.
פארשלאגן אז דער לאקאל זאל פארלאנגען
פון דער ג. ע. ב. אז אלע מיטגלעדער,
וואס זיינען דורך געוואלד טראנספערירט
געווארען צו לאקאל 17, זאלען צוריק
טראנספערירט ווערען צו לאקאל 2.

ווענען דער איינזיקער סיטואציע אין דער
יוניאן און אין טריי, האט געהאלטען
ברודער ב. קאפלאן, דער מענערשטער
סעקרעטער פון לאקאל צוויי.
די אפרייטערס — האט קאפלאן גע-
זאגט — וועלען זיך מיט'ן גוטען ווילען
נישט צוריקהערען צו שטייט-ארבייט און
זיי וועלען זיך אויך נישט מעהר צוריק
קעהרען צו שבת-ארבייט און אונטערמיט
פאר „סינעל פיי“. פאר אונז איז דער
קאמף נישט קיין פרינציפ און מיר קענען
זיך און ווילען זיך גערען באנעהן און א
קאמף. אונזער פרינציפ איז צו פארבע-
סערען די לאנגע פון די קלאקסאכער און
דער קאמף איז בלויז א מיטל צו פאר-
וויקליכען אונזערע פרינציפען, ווען מיר
קענען דאס נישט דערגרייכען אויף א
פרידליכע אופן.
קאפלאן'ס טעמפעראמענטפולע רעדע

דער קלאק-אפערייטער סיטינג פון
לעצטען דינסטאג אונטער איין ברייענט
האל איז געווען א סך מעהר ווי 50 ער-
פאל. דאס איז געווען א דעמאנאליש-
ציע פאר די מיטגלעדער פון לאקאל 2,
וועמענס מיטינגען פלענען זיך נאך מיט
עטליכע חדשים צוריק כווען אויפגעווען
צוליב אינטערליכע כסוכים און שטענ-
דיגע לאקאלע קאמפען.

די אפרייטערס האבען באוויזען, אז
זיי פארשטעהען זייערע אויפגאבען. זיי
האבען אויף א גלענצענדען אופן בא-
וויזען, אז דעמאנאליש, ווען דער שווא-
שארפט דעם שווערע גענען דעם קלאק-
סאכער, ווילען זיי נישט וויסען פון דעם
וואס עס צעטיילט זיי, נאך ווענען דעם
וואס עס פאראייניגט אלע ארבייטער אין
דער אינדוסטרי אינ'ם קאמף גענען א
געמינזאמען שווא.

יוניאן און מאנופעקטשורערס קענען נישט קומען צו קיין פארשטענדיגונג

(שלום פון זיין 1)

דעריבער אויף דער וועלט מאכען דעם איינדרוק אז זיי ווילען פרידען, אז
זיי ווילען פארהאנדלען. דאס וועט זי אבער נישט געלונגען. די יוניאן וועט
שוין גרינדליך זארגען דערפאר אז די עפענטליכע מיטגלעד זאל ריכטיג איי-
פארמירט ווערען ווענען די אמת'ע כונות פון די באשעפטיגטן און ווענען די
גערעכטע פאדערונגען פון די ארבייטער.

דאס מאל האט די יוניאן צוגעשטימט צו נאך א קאנפערענץ. די בא-
לעבאטיס מאכען אבער א טעות, ווען זיי דענקען אז זיי וועלען אזוי ווייטער
שפילען אויף די געווען פון די ארבייטער. די יוניאן וועט נישט זיך און נישט
די אומגעוואלדיגע קלאקסאכער ווייטער לאזען גארען.
ווען די באשעפטיגטן ווילען קאנפערענצען מיט דער יוניאן מווען זיי ריי-
דען אנדערע דבורים, מווען זיי לאזען זייער עקשנות אין דער היים.
זאלען זיי געדענקען, אז מיט עקשנות קען מען קיין פארשטענדיגונג נישט
דערגרייכען. עקשנות קען בלויז געבראכען ווערען דורך קאמף און שטרייט.
אויב דאס איז זיי רעכט, איז עס דער יוניאן גיטא.

די קאנפערענץ איז פארגעקומען אין
פענסילוועניא האמפטיאל און האט געדויערט
4 שטונדען.
די וויכטיגסטע פאדערונגען וואס די
יוניאן האט דארט ארויסגעשטעלט צו
פארהאנדלען, איז געווען די באגרענצע-
פון דעם רעכט פון דיסטשארדען, הע-
כערע ווייזשעס, דאס ווידער איינפיה-
רען פון ארבייטסלאזען אינשורענס פאנ-
דאן סערטיפיקייטס און קאנטראקטארס.
די באשעפטיגטן האבען פארלאנגט „אפ-
שינעל פיעס וואירק“, וואס דאס מיינט,
אז יעדער באלאגט זאל קענען פאר זיך
אפמאכען מיט זיינע ארבייטער, צי זיי
ווילען ארבייטען שטייט ארבייט אדער
וואך ארבייט. ווייטער האבען זיי פאר-
לאנגט, אז די יוניאן זאל ערלויבען די
קלאקסאכער צו ארבייטען זעקס מאנא-
טען אין יאָהר שבת פאר „סינעל פיי“.
ווענען קיין איינציגען פון דיעזע פונקט
מען האבען זיך ביינע צוריק גע-
קענט איינזען, פונדעסטוועגן איז בא-
שלאסען געווארען צו האבען נאך א קאנ-
פערענץ.

די יוניאן וועט אויך נישט ערלויבען
איינצופיהרען שטייט ארבייט. די בא-
שעפטיגטע מענען עס וויסען, אז די קלאק-
סאכער יוניאן וועט מיט אלע מיטלען
עמפען גענען דעם ניהינס פון שטייט-
ארבייט.

די ווייטערע פארהאנדלונגען וועלען
נעפיהרט ווערען דורך א געמיינשאפט
ליכער סאך קאמיטע, וואס וועט בא-
שטעלען פון פאלגערע פערזאנען:
פון דער יוניאן — ד. דובינסקי, אר-
זידאָר טאלער, ס. גינפא און ב. קאפלאן.
פון די מאנופעקטשורערס — מ.
גראסמאן, מאקס מייערס, דזשא דזשאב-
קא און ס. פליין.
עס איז אויך באשלאסען געווארען,
אז ביז נעקסטען דינסטאג, ווען עס
דארף פארקומען די לעצטע קאנפערענץ
צווישען דער יוניאן און די באשעפטיגטן,
זאל דער אלטער אנדערשטע בלייבען אין
קראפט.

נאך דער קאנפערענץ האבען אונ-
זערע יוניאן פארטריטער ערקלעהרט,
אז זיי לייענען נישט קיין שוב האפנונג
אויף די ווייטערע פארהאנדלונגען, און
אז די קאנפערענץ פון סומערען דינסט
מאן וועט אבמאלעס זיין די לעצטע צו-
אמטונגס-מיט די באשעפטיגטן. זיי
וועלען נישט ערלויבען, אז די מאנופעק-
טשורערס זאלען זיך שפילען מיט דער
געדולד פון די ארבייטער.

דער פאראנטווארטליכער נעפיל, וואס
ליינט איצט אויף יעדען פיהרער פון דער
יוניאן האט געפונען דעם ריכטיגען אפ-
קלאנג צווישען דער רענט און פיי, און
פיהרער און מאכען האבען אין איינזיקען
מאמענט אוועקגעלעגט אן א זייט אלע
חלופ-רעות, און זיינען מיט פאראייניג-
טע כחות קאנצענטרירט גענען די שונאים
פון דער יוניאן.

די אפרייטערס באנוגענען זיך נישט
מיט דער בלויזער מאגליכקייט פון זייער
ערע יוניאן מיטגלעדער. זיי ווילען מא-
גליכער אלע ארבייטער אין טריי צום
גרויסען קאמף, וואס וועט איצט געפירט
ווערען מיט די קלאקסאכער-מאנופעקטשורערס.
זי וויל יעדען, וואס ארבייט אין דער
קלאק-אינדוסטריע, אריינציהען אין דער
יוניאן. — זיי צוריקברענגען צו דער מא-
מען — צו דער אינטערנעשאנאל פון
אלע קלאק, סום, דעם און דעם פאר-
כער.

דעריבער האבען זיי דורך א רעזא-
לוציע, וואס איז אנטווערען געווארען
אויף דיעזען מיטינג, ווייט און ברייט גע-
עפענט די מירען און מווערען פון דער
יוניאן פאר אלע וואס ווילען צוריק
קומען צו דער אינטערנעשאנאל.

דער מיטינג האט מיר'ן זיך פארגע-
שטעלט א וואונדערבארען און ערמוטי-
גענדען בילד. דער גרויסער לאנגער
ברייענט האל איז געווען איבערפולט. די
שטערס אין האל און אויף דער גאלעריע
זיינען געווען פארגעקומען און יעדער פרייער
פלאץ איז געווען אויסגעפולט. שוין
לאנג, זעהר לאנג, האט מען נישט געזעהן
אלץ שטארקע מיטינג פון די קלאק-
אפרייטערס, אפילו דעמאנאליש ווען לאקאל
צוויי איז נאך געווען צוזאמען מיט די
מיטגלעדער פון לאקאל 17 האט די אפ-
רייטערס יוניאן נישט געהאט אזא מיטינג
ווי לעצטען דינסטאג אונטער איין ברייענט
האל.

דער מיטינג איז אבער נישט בלויז
אויסערליך געווען א גרויסער ערפאלג,
נאך אויך אינטערליך און אינהאלטליך איז
דער מיטינג געווען א גרויסער ערפאלג
און א שטארקע פאר דער יוניאן. פולע
דריי שעה זיינען די אנטווערנער קלאק-
סאכער געוועסען און זיך צוגעהערט צו
די רעדעס, זיך פאראינטערעסירט מיט
אלע יוניאן פראבלעמען, וואס זיינען
לאקאל פארהאנדעלט געווארען, און זיך
באטייליגט ביים מיטינג און ביי אלע
אפטייטונגען.

א באזונדערען דאנק קומט ברודער
סטודענט פאר זיין דעמאנאלישער פיי-
רונג פון מיטינג און פאר דער גרויסער
איינזעהאלמענדיגקייט און רהיניקייט, וואס
ער האט ארויסגעוויזען צו די פארלאג-
נען פון דער מעמבערשיפ.

דער פראטאקאל פון לאקאל עקסער-
טיו באהאנדלט און די רעזאליציע, וואס איז
איינשטימט אנטווערען געווארען, דורך
אויסשטעלן פון די פלעצער, איז פארגע-
לעגט און באגרינעט געווארען פון בר-
דער שטיין, דעם ביזנעס-איינזעטונג פון
לאקאל צוויי.
פון אויסגעצויכענען באריכט פון
דער קאנפערענץ מיט די באשעפטיגטן און